

RF:s Kombinerade föreningsförsäkring

Försäkringsvillkor 1 januari 2015
Grundvillkor C368:1

Folksam

RF:s Kombinerade föreningsförsäkring

RF:s Grundförsäkring

RF:s Grundförsäkring ger ett grundskydd för alla till RF anslutna organisationer. Premien betalas av RF.

RF:s Grundförsäkring innehåller följande moment:

Ansvarsförsäkring	Patientförsäkring	Rättsskydds-försäkring	Förmögenhetsbrottsförsäkring	Olycksfallsförsäkring och krisförsäkring
--------------------------	--------------------------	-------------------------------	-------------------------------------	---

Villkoren finner du i detta häfte under *del B*.

RF:s Kompletteringsförsäkring

RF:s Kompletteringsförsäkring ger föreningen möjlighet att bygga ut försäkringsskyddet med flera olika tilläggförsäkringar. Dock krävs att man först tecknat försäkring för lös egendom, en så kallad egendomsförsäkring.

Egendomsförsäkring

Du kan dessutom i vissa fall utöka försäkringsbeloppen samt tilläggförsäkra viss egendom enligt nedan.

Utökning av försäkringsbelopp i Kompletteringsförsäkringen

Stöldbegärlig egendom Försäkringsbelopp över 0,5 bb	Ritningar, arkivalier, datamedia Försäkringsbelopp över 1 bb	Pengar och värdehandlingar Försäkringsbelopp över 0,2 bb	Rån Försäkringsbelopp över 2 bb
Förmögenhetsbrott Försäkringsbelopp över 2 bb			

Premien för Kompletteringsförsäkringen betalas av respektive försäkringstagare.

Villkoren finner du i detta häfte under *del A*.

Tilläggförsäkringar

Allriskförsäkring för lös egendom	Försäkring för Automater	Idrottsreseförsäkring	Småbåtsförsäkring	Tjänstereseförsäkring
Försäkring för byggnad	Hysesförlustförsäkring för byggnad	Försäkring för Markanläggning/Markinventarier	Maskinförsäkring	Utökad Ansvarsförsäkring

Innehåll

Information om försäkringsbrev och villkor	4	D. Gemensamma bestämmelser	31
A RF:s Kompletteringsförsäkring	6	VI Förmögenhetsbrottsförsäkring	32
I Egendomsförsäkring.....	6	Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet	32
Vem försäkringen gäller för	6	När försäkringen gäller	32
När försäkringen gäller	6	Var försäkringen gäller	32
Var försäkringen gäller	6	Vad försäkringen gäller för	32
Försäkrat intresse	6	Undantag – begränsningar	32
Objekttyper	6	Försäkringsbelopp – Högsta ersättning	33
Försäkrad egendom.....	8	Självrisk	33
Försäkringsform.....	8	Säkerhetsföreskrifter	33
Försäkringsbelopp	9	Åtgärder i samband med skada.....	33
Självrisker	9	Skadevärderingsregler	34
Skadehändelser	9	Skadeersättningsregler	34
Säkerhetsföreskrifter.....	15	IX Olycksfallsförsäkring och krisförsäkring	35
Åtgärder i samband med skada.....	18	A. Olycksfallsförsäkring	35
Skadevärderingsregler	19	Vem försäkringen gäller för	35
Skadeersättningsregler	21	När försäkringen gäller	35
II Extrakostnads- och hyresförlustförsäkring	22	Var försäkringen gäller	35
Vem försäkringen gäller för	22	Försäkringens omfattning.....	35
När försäkringen gäller	22	Självrisk	35
Var försäkringen gäller	22	Försäkringsbelopp	35
Försäkrat intresse	22	Ersättningsbestämmelser	36
Försäkringsbelopp – Högsta ersättning	22	Förmånstagarförordnande	38
Karens och självrisk	22	Åtgärder för utbetalning av ersättning	38
Försäkrade skadehändelser	22	Begränsningar i försäkringens giltighet	38
Säkerhetsföreskrifter.....	23	Övriga begränsningar.....	38
Åtgärder i samband med skada.....	23	B. Krisförsäkring	38
Skadevärderingsregler	23	Vem försäkringen gäller för	38
Skadeersättningsregler	23	När försäkringen gäller	38
B RF:s Grundförsäkring	24	Var försäkringen gäller	39
III Ansvarsförsäkring	24	Försäkrat intresse	39
Vem försäkringen gäller för	24	Vad försäkringen omfattar	39
När försäkringen gäller	24	Undantag – begränsningar	39
Var försäkringen gäller	24	Självrisk	39
Vad försäkringen gäller för	24	Åtgärder vid skada	39
Undantag – begränsningar	25	X Allmänna avtalsbestämmelser	40
Försäkringsbelopp – Högsta ersättning	26	Försäkringstiden med mera	40
Självrisk	26	Premiebetalning.....	40
Åtgärder i samband med skada.....	27	Rätt att säga upp försäkringsavtalet under försäkringstiden.....	41
Skadeersättningsregler	27	Upplysningsplikt och andra förpliktelser	41
IV Patientförsäkring	28	Försäkringsförmedlare	42
Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet	28	Återkrav	42
När försäkringen gäller	28	Dubbelförsäkring	42
Var försäkringen gäller	28	Tvist om värdering	42
Vad försäkringen gäller för	28	Undantag – allmänna	42
Undantag	28	Preskription med mera	43
Försäkringsbelopp – Högsta ersättning	28	Gemensamt skadeanmälningssystem	43
Självrisk med mera	28	Personuppgiftslagen (PUL).....	43
Åtgärder i samband med skada.....	28	Försäkringsavtalslagen med mera	43
Skadevärderingsregler	29	Om vi inte skulle komma överens	44
Skadeersättningsregler	29		
V Rättsskyddsförsäkring	30		
A. Tvistemål.....	30		
B. Skattemål	31		

Information om försäkringsbrev och villkor

Detta försäkringsvillkor utgör en del av försäkringsavtalet mellan försäkringstagaren och Folksam. Försäkringsgivare är Folksam ömsesidig sakförsäkring, organisationsnummer 502006-1619, i fortsättningen kallat bolaget. Adress: 106 60 Stockholm.

Villkoret ingår i en serie villkor för företagsförsäkring. Samtliga dessa villkor är indelade efter ett gemensamt system, vilket medför att numreringen inte alltid är löpande.

I försäkringsbrevet finns – i aktuella fall – uppgifter om

- Försäkringssperiod
- Försäkrad verksamhet
- Försäkringsställe(n)
- Försäkrad egendom
- Försäkringsbelopp
- Försäkringsform
- Försäkringsomfattning
- Ansvarstid – avbrott (om avvikande från grundomfattning)
- Försäkringsvillkor
- Grundsälvriser.

De villkor som gäller för försäkringen anges i försäkringsbrevet med villkorsnummer och villkorsnamn.

Olika typer av villkor

- Grundvillkor
- Villkor för produkttillval
- Villkor för utvidgningar och begränsningar.

Utformning

- Villkoren hämtas som pdf-fil på Folksams hemsida, folksam.se, eller genom att kontakta Folksam via telefon eller e-post.
- Kortare villkorstexter kan finnas i försäkringsbrevet.

Följande moment omfattas av försäkringen om inte annat anges

Egendom

- Brandskada
- Vattenskada
- Inbrott och skadegörelse
- Rån
- Glas, skylt, markis
- Kyl- och frysskada
- Maskin (tilläggsavtal)
- Allriskskada (tilläggsavtal)
- Utökat egendomsskydd vid resa.

Extrakostnad

Extrakostnad i rörelsen vid ersättningsbar egendomsskada.

Hyresförlust (tilläggsavtal)

Hyresförlustkostnader vid ersättningsbar skada på byggnad.

Ansvar

Allmänt ansvar och produktansvar.

Patientförsäkring

Skada på patient enligt patientskadlagen

Rättsskydd

- Tvist
- Skattemål

Förmögenhetsbrottsförsäkring

Olycksfalls- och krisförsäkring

Begränsningar i försäkringsskyddet och särskilda självriser

I många försäkringsmoment finns undantag när försäkringen inte gäller. Det finns också andra begränsningar till exempel i form av högsta ersättning i vissa åtaganden. Försäkringen kan också gälla med en särskild självrisk för vissa moment, som är högre än grundsjälvrisk.

All information om undantag, högsta ersättningsbelopp och särskilda självriser som gäller för försäkringen står i försäkringsvillkoren eller anges i försäkringsbrevet.

Det är därför viktigt att du läser igenom villkoren och försäkringsbrevet och särskilt noterar vad som står under rubrikerna ”Undantag”, ”Högsta ersättning” och ”Särskild självrisk”. Lägg också särskilt märke till vad som står under ”Säkerhetsföreskrifter” samt ”Åtgärder i samband med skada – räddningsplikt”, vilka punkter du också kan läsa mer om nedan.

Upplysningsplikt

Både vid tecknandet och vid förnyelse av försäkringen är det viktigt att du lämnar oss rätt uppgifter om försäkringsbelopp och andra uppgifter som ligger till grund för försäkringen.

Om du inser att bolaget tidigare har fått oriktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen ska du utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

Riskökning

Ändras de förhållanden som ligger till grund för försäkringen och medför ändringen ökad risk för skada, ska du meddela detta till bolaget.

Har du uppsåtligt eller av oaktsamhet eftersatt din upplysningsplikt kan det, liksom vid riskökning, leda till att bolaget är fritt från ansvar för, eller endast har ett begränsat ansvar för skada.

Säkerhetsföreskrifter

För att minska risken för skada gäller försäkringen med vissa säkerhetsföreskrifter. Försäkringsvillkoren innehåller ett särskilt avsnitt med de föreskrifter som gäller för brand-, vatten- och inbrottsförsäkring. Där anges också viktiga föreskrifter avseende hantering av datorprogram och datainformation samt övriga skadehändelser. Föreskrifterna är tillämpliga både för egendoms- och avbrottsförsäkringen. Föreskrifter kan också anges i försäkringsbrevet eller i särskilt villkor som framgår av försäkringsbrevet.

Om föreskrifterna inte följs och det inträffar en skada betalas ersättning endast i den utsträckning skadan får antas ha inträffat även om föreskriften hade följts.

Åtgärder i samband med skada

Räddningsplikt

Försäkrad ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat
- snarast möjligt omhänderta och skydda skadad egendom
- vidta lämpliga åtgärder, även provisoriska för att upprätthålla den försäkrade rörelsens drift
- söka bereda arbetstagare som blivit arbetslösa annan produktiv sysselsättning.

Skadeanmälan

Skada som kan medföra ersättningskrav ska anmälas till bolaget så snart som möjligt. Vid stöld, inbrott, rån, överfall eller annat brott ska polisanmälan göras och kopia på anmälan sändas till bolaget.

Ersättningskrav

Ersättningskrav ska framställas till bolaget snarast efter det att skadan upptäckts och senast ett år från det att skadan inträffade. Framställs kravet senare är bolaget fritt från ansvar.

Innehåll

Försäkringens omfattning framgår av försäkringsbrevet.

Basbelopp

Med basbelopp avses prisbasbeloppet som fastställs enligt Socialförsäkringsbalken (2010:110) och som gällde det år skadan inträffade.

I IV Patientförsäkring är basbeloppet det prisbasbelopp som gällde det år då ersättningen bestäms.

A RF:s Kompletteringsförsäkring

I Egendomsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

1.1 Försäkringstagaren

Försäkringen avser endast i försäkringsbrevet angiven idrottsförening och gäller – om inte annat anges i försäkringsbrevet – för försäkringstagaren som ägare till försäkrad egendom.

1.2 Annan än försäkringstagaren

Försäkringen gäller även för annan ägare av försäkrad egendom då försäkringstagaren i avtal åtagit sig att ansvara för egendomen.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för egendomsskada som inträffat under den tid försäkringen varit betald och i kraft.

3. Var försäkringen gäller

3.1 På försäkringsstället

Försäkringen gäller på samtliga av försäkringstagaren för den försäkrade rörelsen disponerade ordinarie förvaringsplatser inom de försäkringsställen som anges i försäkringsbrevet. Försäkringen gäller med ett gemensamt försäkringsbelopp (samanlagt belopp) för egendom tillhörande samma objekttyp.

Med förvaringsplats avses här skilda byggnader eller skilda upplag under bar himmel.

3.1.1 Uppgiftsskyldighet – Ny eller förändrad förvaringsplats

Utöver de uppgifter för beräkning av premie för bland annat förnyat avtal, som försäkringstagaren lämnar, enligt X allmänna avtalsbestämmelser 1.3, gäller att anmälan omedelbart ska göras då en ny förvaringsplats med värde av betydelse tillkommer, och när det gäller maskinerier även då någon förvaringsplats väsentligt förändras. Se även X Allmänna avtalsbestämmelser 4.1 och 4.2.

3.2 På annan plats

3.2.1 Brand-, vattenskade-, inbrotts- och maskinförsäkring

Försäkringen gäller även på annan plats inom Norden vid tillfällig förvaring, dock längst 6 månader, upp till 5 basbelopp.

Överstiger egendomens värde 5 basbelopp gäller för försäkringen dessutom bestämmelserna om riskökning enligt X Allmänna avtalsbestämmelser 4.2.

Värdet av egendomen ska ingå i försäkringsbeloppet och försäkringstagaren ska stå faran för egendomen. De säkerhetsföreskrifter, begränsningar och undantag som gäller för försäkringen ska tillämpas.

Anmärkning

Med annan plats vid tillfällig förvaring avses inte

- plats som försäkringstagaren stadigvarande innehar eller nyttjar
- plats hos kund, leverantör eller legotillverkare där försäkringstagaren stadigvarande förvarar egendom.

3.2.1.1 Undantag

Utanför i försäkringsbrevet angivet försäkringsställe gäller inte försäkringen

- för pengar och värdehandlingar, se dock 3.2.4
- under transport, se dock 3.2.6
- inom arbetsområde.

3.2.4 Rånförsäkring

Försäkringen gäller även på annan plats inom Norden vid tjänsteutövning.

3.2.6 Transportförsäkring

Försäkringen gäller under egna transporter inom Norden enligt 10.7 Transportförsäkring.

3.2.7 Utökad egendomsskydd vid resa

Försäkringen gäller i hela världen vid resa enligt 10.11 Utökad egendomsskydd vid resa.

4. Försäkrat intresse

Försäkringen gäller för det intresse som består i att den försäkrade egendomens värde inte minskar eller går förlorat och därför till exempel inte sådan förlust som uppkommer genom att egendomen inte kan användas på beräknat sätt.

5. Objekttyper

Egendom indelas i följande objekttyper

5.1 Byggnad

Härmed avses byggnad och sådan egendom som hör till byggnad enligt 2 kap 2 § jordabalken, som lyder:

”Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmateriel och nyckel.

I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår

- bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling
- butikslokal: hylla, disk och skyltfönsteranordning
- samlingslokal: estrad och sittplatsanordning
- ekonomibygnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning
- fabrikslokal: kylsystem och fläktmaskineri.

Reservdel och dubblett till föremål, som avses i första eller andra stycket hör inte till byggnaden”.

Till byggnad räknas även

- ledningar och utrustning för anslutning av dator och kabel-tv för boendes/hyresgästers gemensamma bruk
- sopsuganläggning, oljetank och bränsle inom fastigheten, avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning.

5.2 Fastighetsinventarier

Härmed avses lös egendom för fastighetens skötsel.

- Med fastighetsinventarier avses här även
- inventarier som fastighetsägaren anskaffat till hobbylokaler eller andra lokaler till lägenhets- eller lokalinnehavarnas gemensamma bruk, och detta även om äganderätten överlåts till en av lägenhets- eller lokalinnehavarna bildad förening
  - kontorsinventarier för förvaltning av den försäkrade fastigheten
  - byggnadsmaterial som fastighetsägaren anskaffat för fastighetens underhåll och som är upplagt inom fastigheten. Som

byggnadsmaterial betraktas även sådan egendom som utgjort byggnadstillbehör till den fasta egendomen, men som har tagits loss.

5.3 Markanläggningar/markinventarier

Härmed avses fastighetens mark, växtlighet, stängsel, staket, flaggstång, brygga eller liknande anordningar, dock inte brunn och vattentäkt.

Hit räknas även fast lekutrustning, utomhusbelysning, uttag för motorvärmare, asfaltering och biljettautomat avsedd för parkering samt konstverk utomhus. Till markanläggning hör även anläggning för bangolf eller elljusspår.

Med konstverk förstås byster, skulpturer med flera föremål som framställts huvudsakligen för utsmykningsändamål och vars värde betingas av det konstnärliga utförandet.

5.4 Maskinerier (maskiner/inventarier)

Härmed avses egendom som inte kan hänföras till annan objekttyp.

Därför hänförs till maskinerier bland annat

- maskiner, inventarier, ledningar som inte är att hänföra till objekttypen byggnad
- datorer med tillhörande utrustning samt datamedia*
- originalprogram med eller utan kopieringsskydd
- programvara försedd med hårdvarulås*
- förbrukningsartiklar till exempel bränsle och smörjmedel
- reservdelar till egna maskiner, verktyg och redskap
- utrustning för butik, kontor, laboratorium eller lagerlokal
- trycksaker, till exempel kataloger och reklamtryck
- modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster såväl aktuella som inaktuella
- emballage av inventariekaraktär
- egendom anskaffad för uthyrning eller leasing
- gräsklippare och snöslunga avsedda att föras av gående
- idrottsutrustning, idrottskläder, idrottspriser (medaljer, plaketter, pokaler)
- flaggor, fanor och standar.

*Definition – Dator, datamedia och hårdvarulås

Med dator avses:

- dator
- databehandlingsutrustning (maskinvara) med tillhörande in- och utenheter som till exempel bildskärm, tangentbord, mus, cd-läsare, skrivare, modem, skanner, datavideoprojektor, digitaliseringsbord, nätverkskablage, nätverksutrustning och digital utrustning, till exempel digitalkameror och digitala kopiatorer
- elförsörjning och kringutrustning, till exempel luftkonditioneringsystem, reservkraftsaggregat för att klara spänningsbortfall, skydds- och säkerhetsutrustning.

Med datamedia avses:

- databärare, det vill säga det fysiska underlag på vilket data registreras och lagras, till exempel cd, dvd, usb-minne och minneskort.

Med hårdvarulås avses

- kopieringsskydd för programvara i form av en, utanför dator placerad, dosa innehållande ett PROM-minne som kvitterar och godkänner användandet av programvara.

5.4.1 Undantag

Av försäkringstagaren ägd fast inredning i hyrd lokal ingår inte i maskinerier. Med fast inredning förstås egendom som enligt

jordabalkens regler 2 kap 2 § skulle vara att anse som fast egendom om den tillhörde fastighetsägaren.

5.5. Fast egendom med mera i hyrd byggnad/lokal

5.5.1. Av försäkringstagaren ägd fast inredning

Härmed avses fast inredning, som till sin typ är att hänföra till fast egendom enligt 2 kap 2 § jordabalken, och som ägs och bekostas av försäkringstagaren i hyrd byggnad eller lokal.

5.5.2. Av fastighetsägare/hyresvärd ägd fast egendom

Härmed avses fönster, dörrar och inre byggnadsdelar, som försäkringstagaren enligt hyreskontrakt, lag eller bostadsrättsförenings stadgar är skyldig att svara för i hyrd byggnad eller lokal som disponeras för verksamheten.

Anmärkning

Med hyrd lokal jämställs även bostadsrätt och andelslägenhet.

5.6 Varor

Härmed avses

- varor anskaffade för försäljning eller för användning som tävlings- eller lotteripriser
- osålda lottsedlar, som ska redovisas.

5.8 Ritningar, arkivalier samt datainformation

Härmed avses

- originalritningar och andra originalhandlingar, till exempel manuskript, bokföringshandlingar, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm
- tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande
- den information som finns på datamedia.

5.9 Pengar och värdehandlingar

Härmed avses

- pengar och gällande frimärken,
- aktier, obligationer, kuponger, inlösta lottsedlar, växlar, checkar, försäljningsnotor och andra fordringsbevis eller värdebevis, till exempel färd- och inträdesbiljetter, månads- eller årskort, förköpshäften samt telefonkort. Som värdebevis avses inte bank- och kreditkort eller liknande.

5.10 Annans egendom

Härmed avses annans egendom, dock inte pengar och värdehandlingar, som är i försäkringstagarens vård och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten. I värdet av egendomen ingår även de kostnader försäkringstagaren lagt ned på denna egendom.

5.11 Arbetstagares egendom

Härmed avses arbetstagares

- personliga lösegendom, dock inte pengar och värdehandlingar
- egendom, som enligt gällande kollektivavtal ska ersättas av arbetsgivaren vid skada.

5.13 Lös egendom

Härmed avses följande objekttyper: maskinerier, fast egendom med mera i hyrd byggnad eller lokal, varor, ritningar, arkivalier samt datainformation, pengar och värdehandlingar, annans egendom samt arbetstagares egendom, enligt 5.4–5.11.

Skadevärdering sker enligt respektive objekttyp.

6. Försäkrad egendom

6.1 Försäkringen omfattar egendom som anges i försäkringsbrevet med objekttyp eller på annat sätt. Se dock 6.2.

6.2 Högsta ersättning

Inom försäkringsbeloppet är följande egendom försäkrad intill nedan angivna belopp (första risk) även om detta inte särskilt anges i försäkringsbrevet. Försäkringsbeloppen kan höjas – totala försäkringsbeloppet, dvs begränsat belopp inklusive tilläggsbelopp, anges i försäkringsbrevet.

Vid försäkring av byggnad

Fastighetsinventarier	5 basbelopp
Glas i fönster och dörrar (oavsett storlek)	Ingår

Vid försäkring av lös egendom

Fast egendom m.m. i hyrd byggnad/lokal – glas i fönster och dörrar (oavsett storlek)	2 basbelopp Ingår
Ritningar, arkivalier och datainformation	1 basbelopp
Licens för nyttjanderätt till standardprogram	1 basbelopp
Pengar och värdehandlingar då förvaring sker på angivet fast försäkringsställe – i låst värdeskåp* enligt svensk eller europeisk standard	1 basbelopp
– på annat sätt	0,2 basbelopp
– vid rån eller överfall	2 basbelopp
Annans egendom, dock inte pengar och värdehandlingar	2 basbelopp
Arbetstagares egendom, dock inte pengar och värdehandlingar, för varje arbetstagare	0,2 basbelopp eller högre belopp enligt kollektivavtal
Stöldbegärlig egendom bestående av – varor eller annans egendom	0,5 basbelopp
– maskinerier avsedda för uthyrning vid skada enl. 10.4–10.5 och 10.11	0,5 basbelopp
Varor i kiosk eller annat försäljningsställe i anslutning till idrottsanläggning eller klubblokal	0,5 basbelopp

Anmärkning

Med kiosk eller annat försäljningsställe avses inte hotell- eller restaurangrörelse, kursgård eller gatukök.

* Definition – Värdeskåp

Med värdeskåp avses värdeförvaringsenhet – enhet för skydd av pengar, värdeföremål och värdehandlingar mot inbrott – klassificerade enligt svensk eller europeisk standard och redovisade i skriften ”Inbrottskyddande förvaringsenheter” utgiven av Svensk Försäkring.

6.3 Tilläggsavtal fordras – Allmänt

Nedan angiven egendom omfattas endast om detta särskilt anges i försäkringsbrevet.

- Trafikförsäkringspliktiga fordon och släpfordon till dessa – motorfordon, traktor, terrängmotorfordon och truck – motorredskap, vikt över 2 000 kilo – motorredskap, vikt mindre än 2 000 kilo, men där den väsentliga funktionen består i persontransport eller godsörflyttning.
- Luftfartyg, luftkuddefarkoster (svävare), hydrokoptrar, skepp och båtar, timmersläp, kassuner, pontoner, pontonkranar, mudderverk samt byggnadsverk under bogsering till sjöss.
- Sådana delar av maskinfundament, byggnadsgrund eller grundmur, som ligger lägre än såväl lägsta källargolv som angränsande mark- eller vattenyta.

- Ledning utanför byggnad.
- Produktiv skog och skogsmark samt på rot stående träd.
- Kulvertanläggning och servisledning.*
- Elljusläggning, liftanläggning, snökanoner, resultattavlor, ljusstidningar, tidtagningsutrustning eller liknande anläggningar.
- Plasthall och tält.
- Egendom – även varor – som hör till hotell- eller restaurangrörelse, kursgård eller gatukök.
- Skjutvapen – enligt vapenlagen (1996:67) – som inte används i den försäkrades idrottsliga verksamhet.
- Levande djur.

* Definition – Kulvertanläggning och servisledning

Med kulvertanläggning avses ett i mark utanför byggnad anlagt ledningssystem avsett för distribution av värme, vatten, gas, el eller avlopp.

Ledningssystemet ska bestå av

- ett eller flera mediarör
- värmeisolering
- skyddshölje samt
- eventuell kulvertkammare.

Till kulvertanläggning räknas inte under- eller abonnentcentraler med utrustning.

Med servisledning avses i:

- va-installation – ledning som sammanbinder byggnad eller fastighet med förbindelsepunkt
- elinstallation – huvudledning med vilken abonnentanläggning ansluts till elleverantörens distributionsnät.

6.4 Tilläggsavtal fordras – Inbrottsförsäkring

Förutom den egendom som anges under 6.3 omfattar inbrottsförsäkringen inte heller följande egendom, om inte annat anges i försäkringsbrevet.

6.4.1 Automater

Försäljnings-, musik-, växlings-, sedel-, spel-, kontokorts- och parkeringsautomat med innehåll.

6.4.3 Stöldbegärlig egendom

Stöldbegärlig egendom* bestående av varor, annans egendom eller maskinerier avsedda för uthyrning.

* Definition – Stöldbegärlig egendom

Med stöldbegärlig egendom avses

- tobak, vin och sprit
- antikviteter, konstverk och äkta mattor
- kameror, projektorer, bandspelare, skivspelare, förstärkare, högtalare, radio-, video-, cd-, dvd- och tv-apparater, MP3-spelare, digitalboxar, elektroniska musikinstrument, tillbehör till nu uppräknade föremål
- pälsar, pälsverk och skinnkläder samt därför beredda eller oberedda skinn
- föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor eller ädelstenar
- ur avsedda att bäras, till exempel fickur, armbandsur eller hängur
- vapen och delar till vapen
- datorer, datatillbehör och programvara
- elektronisk kommunikationsutrustning (telefoner med mera).

7. Försäkringsform

7.1 Följande försäkringsformer finns

Fullvärdesförsäkring

Fullvärdesförsäkring är sådan försäkring där egendomens hela värde är föremål för försäkring. Försäkringen gäller utan för-

säkringsbelopp.

Förstariskförsäkring

Förstariskförsäkring är sådan försäkring där försäkringsbeloppet utgör ett avtalat belopp.

7.2 När försäkringsformerna tillämpas

Förstariskförsäkring tillämpas för försäkringen.

Fullvärdesförsäkring gäller för byggnad om detta anges i försäkringsbrevet.

8. Försäkringsbelopp

8.1 Försäkringen gäller med de försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet. Begränsning finns dock för viss egendom, se 6.2.

9. Självriser

Vid varje skadetillfälle dras från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning, ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Försäkringen gäller med en grundsjälvrisk som, om inte annat anges i försäkringsbrevet, är 20 procent av basbeloppet. Avtal kan träffas om annan grundsjälvrisk.

Anges särskild självrisk under 10.2 - 10.11 gäller alltid lägst denna. Är den valda grundsjälvrisken högre än de särskilda självriskerna gäller den högre grundsjälvrisken.

De självriser som uttrycks i basbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor. Avser försäkringen flera fastigheter enligt fastighetsregistret tillämpas en självrisk för varje fastighet. Ligger flera fastigheter inom samma kvarter tillämpas dock endast en självrisk för dessa.

10. Skadehändelser

10.1 Försäkrade skadehändelser

Egendomsförsäkringen omfattar alltid skadehändelserna enligt 10.2–10.7 samt 10.11, om inte annat anges i försäkringsbrevet. Skadehändelser under 10.4.3, 10.4.6 samt 10.10 omfattas endast om detta angetts i försäkringsbeskedet.

Beträffande säkerhetsföreskrifter och påföljd om dessa inte efterlevs se 11.

Beträffande allmänna undantag se X Allmänna avtalsbestämmelser 9.

10.2 Brandförsäkring

Brandförsäkringen omfattar skadehändelserna enligt 10.2.1–10.2.9.

Beträffande säkerhetsföreskrifter och påföljd om dessa inte efterlevs se 11.1–11.2.8, 11.6 samt 11.7.

10.2.1 Brand

Försäkringen gäller för skada genom brand varmed här avses eld som kommit lös. Som brandskada anses inte skada genom hetta från eldstad eller genom att glöd eller upphettat föremål, som inte är i brand, svett eller bränt håll utan att brand uppstått.

10.2.1.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för brandskada genom åskslag eller annat plötsligt och oförutsett elfenomen på sådan elutrustning som anges i 10.2.4 om skadan uppstått i själva utrustningen.

10.2.1.2 Särskild självrisk

Självrisken är 10 procent av skadebeloppet, dock lägst 0,5 och högst 1 basbelopp, vid skada på föremål genom brand eller explosion

- som uppkommit då föremålet utsatts för värme vid bearbetning eller användning för sitt ändamål

- som uppkommit där svetsnings- eller skärningsarbete skett som inte är av tillfällig karaktär.

Visar den försäkrade att skadan uppkommit utan samband med svetsningen eller skärningsarbetet tillämpas inte denna bestämmelse

- som orsakats av byggtork eller flyttbar uppvärmningsanordning
- som orsakats av motordrivet fordon (motorfordon, traktor, motorredskap, terrängmotorfordon och truck) som uppställts i fabrikationslokal, lagerlokal eller upplag
- på förvärmare eller på annat föremål som helt eller delvis befinner sig inom eldstad eller rökkanal, om skadan uppkommit genom eld eller explosion i eldstaden eller rökkanalen.

10.2.2 Sotutströmning

Försäkringen gäller för skada genom utströmning av sot från eldstad för uppvärmning av lokal eller bostad om utströmningen varit plötslig och oförutsedd och uppstått i samband med eldning.

10.2.2.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada genom sotutströmning från rökkanals mynning (skorsten) eller från byggtork.

10.2.3 Explosion

Försäkringen gäller för skada genom explosion, varmed här avses en ögonblickligt uppträdande kraftyttring, förorsakad av gasers eller ångors strävan att utvidga sig.

För alla slag av behållare, till exempel ångpanna, cylinder eller annat kärl för ånga, gas eller vätska samt kokare, ska därvid, genom utströmning av gas eller ånga eller ångbildande vätska, trycket inom och utom behållaren ögonblickligen utjämnas för att explosion ska anses föreligga.

Som explosion anses inte

- bristning som orsakats av centrifugalkraften hos roterande kropp
- bristning som uppkommit genom inre materialspänningar, till exempel gjutspänningar
- skada genom undertryck (implosion).

10.2.3.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada genom sprängningsarbete
- skada på rör genom explosion i röret, om rörets yttre diameter är 120 millimeter eller mindre och röret utgör del av ång- eller varmvattenpanna samt är beläget i pannans eldstad eller gasvägar
- explosionsskada genom åskslag eller annat plötsligt och oförutsett elfenomen på sådan elutrustning som anges i 10.2.4 om skadan uppstått i själva utrustningen.

10.2.3.2 Särskild självrisk

Självrisken vid skada genom explosion är densamma som tillämpas för skada genom brand (10.2.1).

10.2.4 Åskslag, elfenomen

Försäkringen gäller för skada genom åskslag eller annat plötsligt och oförutsett elfenomen, till exempel kortslutning, överslag eller överspänning.

10.2.4.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på

- egendom i kyl- eller frysenhet genom strömvabrott eller strömstörning, se dock 10.9

- nedan angivna föremål även om brand eller explosion uppstått i föremålet.
  - dator som kräver maskinhall med speciella anordningar för elförsörjning, luftbehandling eller lokalutformning samt följande föremål då in- eller utspänningen överstiger 400 volt
  - brytare
  - frånskiljare
  - statisk eller roterande omformare eller omvandlare
  - elmotor
  - elgenerator
  - transformator och induktiv reaktor
  - induktionsregulator
  - kondensator för krafttekniskt ändamål
  - elpatron.

Undantaget gäller även om elfenomenet direkt eller indirekt orsakats av skada som uppstått i annat föremål.

10.2.4.2 Särskild självrisk

Självrisk är 10 procent av skadebeloppet, dock lägst 0,2 och högst 1 basbelopp, vid skada på elutrustning* (inklusive elektriska system), genom åskslag, plötsligt och oförutsett elfenomen. Detta gäller även om brand eller explosion därvid uppstått i själva utrustningen.

* Definition – Elutrustning

Med elutrustning avses elektrisk maskin, apparat eller annan elektrisk eller elektronisk enhet. Hit hänförs inte kabel eller ledning utslutande avsedd för överföring av elektricitet och befintlig utanför den elektriska eller elektroniska enheten.

10.2.5 Frätande gas

Försäkringen gäller för skada genom gas som bildats vid plötslig och oförutsedd upphettning av plast och som ger upphov till frätande ämnen.

10.2.6 Luftfartyg

Försäkringen gäller för skada genom luftfartyg som havererar eller genom föremål som faller ned från luftfartyg. Som luftfartyg avses här även satelliter.

10.2.7 Motordrivet fordon

Försäkringen gäller för skada genom påkörning med motordrivet fordon i de fall trafikskadeersättning enligt 11 § trafikskadela- gen (TSL) inte lämnas eller TSL inte gäller.

10.2.7.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på det påkörande fordonet.

10.2.7.2 Särskild självrisk

Självrisk är 10 procent av skadebeloppet dock lägst 2 basbelopp.

10.2.8 Storm, hagel och snö på tak

Försäkringen gäller för skada genom

- storm, varmed här avses vind med en hastighet av minst 21 meter per sekund
- hagel
- snö på tak, dock inte skärmtak eller markis, varmed här avses tyngden av snö som uppkommit vid ett och samma tillfälle i direkt samband med sådan extrem väderlekssituation att det med rimliga åtgärder inte varit möjligt att undanröja snön, och redan befintlig snö på taket inte väsentligt bidragit till skadan. Ersättning lämnas endast för skada på hus och däri befintlig egendom. Till huset räknas även därpå fast anbringad egendom som hör till byggnad enligt jordabalken.

Med skada genom storm, hagel eller snö på tak, avses att egen- domen skadats av

- vindkraften och därvid ryckts loss eller brutits sönder
- föremål som vinden blåst omkull, ryckt loss eller fört med sig
- hagel
- tyngden av snö
- nederbörd eller kyla om denna står i direkt samband med och är en oundviklig följd av ersättningsbar skada enligt ovan.

10.2.8.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- genom smältande hagel eller snö enbart
- genom översvämning, sjöhävning eller isskruvning
- på revetering, puts eller skorstensbeklädnad, om inte skadan orsakats av föremål som vinden blåst omkull eller fört med sig
- på skylt, då dessa är monterade på därför avsedd plats
- på båthus, badhytt, kallbadhus, växthus, plasthall, tält, tillfälligt hus inom till exempel nöjesfält, festival- eller utställnings- område, och inte heller för skada på egendom i sådant hus
- skada på hus, om skadans uppkomst eller omfattning väsentligt påverkats av bristfälligt utförande, felaktig konstruktion, ingrepp i den bärande stommen, försummat underhåll eller angrepp av röta eller skadeinsekter, och inte heller skada på egendom i sådant hus.

10.2.8.2 Särskild självrisk

Självrisk är 10 procent av skadebeloppet, dock lägst 0,5 och högst 5 basbelopp, vid skada på

- egendom som är fast anbringad utan på hus
- hus som inte omsluts av hela och täta väggar och tak samt egendom i sådant hus.

10.2.9 Naturskador

Försäkringen gäller för skada genom

- jordskred, jordras och berggras varmed här avses att jordmassor, klippblock och stenar oförutsett och plötsligt kommit i rörelse och avsevärt ändrat läge
- lavin
- jordskalv eller vulkanutbrott inom Norden. Med jordskalv avses skalv med en styrka av minst 4 enligt den regionala Richterskalan
- översvämning på byggnad och däri befintlig egendom. Med översvämning avses att vatten till följd av skyfall (minst 1 mil- limeter per minut eller 50 millimeter per dygn), snösmältning eller stigande sjö eller vattendrag, strömmat direkt in i bygg- nad från markytan genom ventil, fönster eller dörröppning eller inomhus trängt upp ur avloppsledning.

10.2.9.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- på markanläggningar och markinventarier
- genom ras om skadan orsakats av enbart sättning i mark eller grund, sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spont- ningsarbete, uppläggning av jord- eller stenmassor eller gruv- drift, vatten- eller vågerosion.

Vid översvämning genom skyfall gäller försäkringen inte heller för skada

- på båthus, badhytt, kallbadhus, växthus, plasthall, tält, tillfälligt hus inom till exempel nöjesfält, festival- eller utställnings- område, och inte heller för skada på egendom i sådant hus.

10.2.9.2 Högsta ersättning

Bolagets sammanlagda ersättningsskyldighet för

- egendomsskador inom en och samma fastighet enligt fastig- hetsregistret och

- därav föranledda skador som omfattas av II Avbrotts-, extra-kostnads- och hyresförlustförsäkring är vid varje skadetillfälle högst 150 basbelopp gemensamt för samtliga berörda försäkringar, försäkringstagare och försäkrade i bolaget. Ersättning fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

10.2.9.3 Särskild självrisk

Självrisk är 10 procent av skadebeloppet, dock lägst 0,5 och högst 5 basbelopp.

10.3 Vattenskadeförsäkring

Beträffande säkerhetsföreskrifter och påföljd om dessa inte efterlevs, se 11.1, 11.3, 11.6 samt 11.7.

10.3.1 Försäkringen gäller för skada genom oförutsedd utströmning av

- vatten – dock inte vattenånga – från installation*, akvarium eller vattensäng
- vattenånga, olja eller annan vätska från installation för lokaluppvärmning
- vatten från invändigt utrymme som har golvbrunn och som för sin funktion försetts med golv- och väggtätskikt** avsett att förhindra utströmning
- vatten från invändigt stuprör som uppfyller de krav som ställs på avloppsledning för spillvatten
- vätska eller kylmedel från kyl- eller frysanläggning vid strömavbrott eller fel på anläggningen. Ersättning lämnas dock inte för skada på egendom som förvaras i sådan anläggning.

*Definition – Installation

Med ”installation” avses här system eller anordning med anslutna föremål till exempel värmepanna, cirkulationspump, expansionskärl, värmeväxlare, ledningssystem för vatten, värme, kyla, avlopp eller liknande.

**Definition – Tätskikt

Tätskikt utgörs till exempel av tråd- eller kemsvetsad golv- och väggmatta, eller keramiska plattor tillsammans med bakomliggande tätskiktsprodukt.

10.3.2 Lokalisering och friläggning

Vid skada som är ersättningsbar, ersätts även kostnad för lokalisering och friläggning av läckagestället på rör inom byggnad för att möjliggöra reparation av det fel som orsakat skadan.

Även kostnad för återställande efter sådan reparation ersätts.

10.3.3 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- kostnad för reparation av det fel som orsakat utströmningen eller för skada på den installation varifrån utströmningen skett
- skada på golv- och väggtätskikt vid utströmning, som orsakats av att tätskiktet var bristfälligt
- skada genom utströmning från rökkanal, ventilationskanal, dräneringssystem, dagvattensystem, stuprör (annat stuprör än det i 10.3.1 ovan), tak eller takränna
- skada genom vatten som vid regn, snösmältning eller högvatten trängt in i byggnad ur eller från avloppsledning, se dock 10.2.9
- vätska, kylmedel eller ånga som strömmat ut
- skada genom röta, svamp, rost, frätning eller annan långtidspåverkan, om det inte framgår av omständigheterna att utströmningen skett under den tid försäkringen gällt.

10.3.4 Särskild självrisk

Självrisk är 0,5 basbelopp utöver annars gällande självrisk, vid skada på byggnad genom läckage från

- installationer, om läckaget orsakats av åldersförändringar (till exempel korrosion eller förslitning)
- golv- eller väggtätskikt eller vid dess anslutning till installationer eller övriga byggnadsdelar.

10.3.6 Särskild självrisk – Skada genom frysning

Självrisk är ett basbelopp utöver annars gällande självrisk, vid skada på byggnad genom frysning.

10.4 Inbrottsförsäkring

Inbrottsförsäkringen omfattar skadehändelser enligt 10.4.2–10.4.4 samt Låsändringar 10.4.5 nedan.

10.4.1 Krav på inbrottskydd samt övriga föreskrifter

Om inte annat anges i försäkringsbrevet ska försäkringslokalen uppfylla fastställda skyddskrav enligt skyddsklass 1.

Beträffande säkerhetsföreskrifter och påföljd om dessa inte efterlevs, se 11.1, 11.4, 11.6 samt 11.7.

10.4.1.2 Särskilt åtagande vid inbrott första gången

Även om försäkringslokalen inte uppfyller fastställda skydds-krav och säkerhetsföreskrifter lämnas ersättning för skadan – dock med högst sammanlagt 0,5 basbelopp. Försäkringen gäller i detta fall med dubbel grundsjälvrisk. Vid senare inträffade skador tillämpas istället reglerna under 10.4.1.

10.4.2 Stöld och skadegörelse genom inbrott med mera

Försäkringen gäller för skada på försäkrad byggnad och för skada genom stöld eller skadegörelse i försäkringslokal* eller vid tillfällig förvaring, längst 6 månader, på annan plats.

- genom inbrott då någon olovligen med våld brutit sig in eller med dyrk tagit sig in i försäkringslokal som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottskydd
- genom att någon tagit sig in i lokal med för låset avsedd nyckel eller kod som åtkommit genom rån eller inbrott i lokal som uppfyller kraven på inbrottskydd eller vid inbrott i bostad
- genom att någon olovligen gömt sig kvar i, och med våld brutit sig ut ur, lokal som uppfyller gällande krav på inbrottskydd.

* Definition – Försäkringslokal

Med försäkringslokal avses ett utrymme som disponeras av den försäkrade för dennes idrottsliga verksamhet eller för verksamhet som utgör ett led i det idella arbetet. Som en och samma försäkringslokal anses samtliga lokaler som direkt ansluter till varandra och som försäkringstagaren disponerar på i försäkringsbrevet angivet försäkringsställe.

Som försäkringslokal avses här även här container vägande minst 1 000 kilo.

10.4.2.3 Särskilt avtal – Övriga förvaringsställen

Utan tilläggsavtal gäller inte försäkringen för skada genom inbrott i fordon, arbetsredskap, fartyg, luftfartyg, plasthall, tält, container som väger mindre än 1 000 kilo, skåp, kista eller liknande.

10.4.2.4 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- på skylt, då dessa är monterade på därför avsedd plats
- skadegörelse genom sprängning.

10.4.3 Tilläggsavtal fordras – Stöld och skadegörelse i värde-, säkerhets- och kassaskåp

Om försäkringen omfattar stöld och skadegörelse i värde-, säkerhets- och kassaskåp anges detta i försäkringsbrevet.

Försäkringen omfattar egendom förvarad däri och gäller för skada på eller förlust av försäkrad egendom.

Detta gäller under förutsättning att förvaringsutrymmet finns i lokal som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottskydd och att förövaren tagit sig in i lokalen på sätt som anges i 10.4.2.

* Definition – Värde-, säkerhets- och kassaskåp

Med värde-, säkerhets- och kassaskåp avses värdeförvaringsenhet – enhet för skydd av pengar, värdeföremål och värdehandlingar mot inbrott – klassificerade enligt svensk eller europeisk standard och redovisade i skriften ”Inbrottskyddande förvaringsenheter” utgiven av Svensk Försäkring.

10.4.3.1 Förvaringsutrymme med nyckellås

Öppnas skåpet (valvet) med nyckel, ersätts skadan endast om försäkringstagaren eller den som för hans räkning haft hand om nyckeln fråntagits denna genom

- rån inom försäkringslokal om gärningsmannen berett sig tillträde dit genom inbrott
- rån på annan plats
- inbrott i bostad på försäkringsstället då den som har haft hand om nyckeln vistats där
- inbrott på annan plats än försäkringsstället
  - i lokal som uppfyller skyddskraven enligt 11.4.1
  - i bostad.

10.4.3.2 Förvaringsutrymme med kombinationslås

Om låsanordning utgörs av kombinationslås och skåpet (valvet) öppnas av obehörig, ersätts skadan endast om kombinationen med våld eller hot som inneburet trängande fara avtvingats någon, som i behörig ordning fått kännedom om denna. Har våldet eller hotet utövats inom försäkringslokalen ersätts skadan endast om gärningsmannen berett sig tillträde dit genom inbrott.

10.4.3.3 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada som inträffar då förvaringsutrymmet varit olåst
- skada som inträffat då förvaringsutrymmet öppnats med nyckel eller kombination som åtkommit på annat sätt än som anges i 10.4.3.1 och 10.4.3.2
- skada som inträffat då nyckel eller låskombination åtkommit genom rån, våld eller hot, om den som utsatts för övergreppet medverkat till att främja skadan eller var under 18 år
- skadegörelse genom sprängning.

10.4.4 Uppsåtlig skadegörelse utan samband med inbrott

Försäkringen gäller för skada genom uppsåtlig skadegörelse utan samband med inbrott vållad av annan än försäkrad på försäkrad egendom.

10.4.4.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- på lös egendom befintlig utomhus eller i obemannad lokal som inte uppfyller kraven enligt 11.4.
- på fordon, arbetsredskap, fartyg, luftfartyg, plasthall, tält, container, skåp, kista eller liknande.
- på hissanläggning, rulltrappa eller annan anordning för personbefordran.

- genom klotter, inristning eller liknande.
- som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet.
- som består i förlust av egendom genom tillgrepp (stöld).

10.4.4.2 Högsta ersättning

Ersättning lämnas med högst 1 basbelopp vid varje skadetillfälle.

10.4.5 Låsändringar

Om nyckel eller kod som förvarats hos försäkringstagaren eller dennes ombud stulits vid inbrott i

- lokal som uppfyller skyddskraven
- bostad
- eller förlorats genom
- rån

ersätts kostnad för låsändring som är nödvändig i försäkrad byggnad som tillhör försäkringstagaren.

Låsändring gäller även ingångsdörr i lokaler som försäkringstagaren disponerar för den försäkrade verksamheten.

10.4.5.1 Högsta ersättning

Ersättning lämnas med sammanlagt högst 1 basbelopp för låsändringar i samtliga berörda byggnader.

10.4.6 Tilläggsavtal fordras – Stöld ur och skadegörelse på automat

Om stöld ur och skadegörelse på automat ingår anges detta i försäkringsbrevet.

Försäkringen gäller för stöld av varor och pengar ur och skadegörelse på försäljnings- och lotteriatomater som är angivna i försäkringsbrevet.

Detta gäller under förutsättning att automaten finns i lokal som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottskydd och att förövaren tagit sig in i lokalen på sätt som anges i 10.4.2.

10.4.6.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- musikautomater
- spelautomater
- växlingsautomater
- bensinautomater

10.4.6.2 Högsta ersättning

automat vid varje skadetillfälle, varav ersättningsbeloppet för pengar är sammanlagt högst 3 000 kronor för varje försäkringsställe.

10.5 Rånförsäkring

10.5.1 Rån och överfall

Försäkringen gäller för skada genom rån eller överfall. Rån förutsätter våld på person eller användande av hot som innebär trängande fara. Med överfall avses här att våld på person utövats. Försäkringen gäller också för skada genom att lindrigare våld använts förutsatt att våldet och tillgreppet omedelbart uppfattas av den som utsatts för våldet, att denna gjort vad som rimligen kan begäras för att hindra eller minska skadan och att händelsen kan styrkas genom tillförlitlig utredning.

Beträffande nyckel eller kod som förlorats genom rån, se 10.4.5.

10.5.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- då den som utsatts för rånet medverkat till eller främjat skadan.
- då det gäller pengar och värdehandlingar – om den som utsatts för rånet var under 18 år. Vid rån inom försäkringslokalen gäller dock inte denna åldersgräns.
- genom utpressning eller kidnappning.

10.5.3 Högsta ersättning

Ersättning lämnas med högst 2 basbelopp vid varje skadetillfälle, om inte tilläggsbelopp angetts i försäkringsbrevet.

10.6 Glasförsäkring – glas, skylt och markis

Försäkringen gäller för skada som består i bräckage, sönderslagning eller stöld av

- glas i
  - fönster och dörrar i byggnad eller lokal
  - inredning
  - skyltskåp i anslutning till försäkringslokal, om inte annat anges i försäkringsbrevet
- skylt och markis med tillhörande armatur och stativ.

Försäkringen gäller även för skada genom inristning av sådan art att det för försäkringstagaren skulle innebära uppenbar olägenhet att behålla glaset. Vid ersättningsbar glasskada ersätts även behandling av glas, till exempel målning, etsning, bläsning, larmfolie eller injuten larmtråd samt plastfilm som glaset belagts med.

Anmärkning

Med glas jämställs här plastmaterial, till exempel material av polykarbonat eller akrylplast som används i stället för glas.

10.6.1 Skada genom glas

Försäkringen gäller för skada på försäkrad egendom orsakad av glassplitter till följd av att glas i fönster, dörrar eller skyltskåp bräcks eller slås sönder.

10.6.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada som är ersättningsbar enligt 10.2 Brandförsäkring och 10.4 Inbrottsförsäkring
  - skada på glas eller skylt i eller på byggnad under uppförande, ombyggnad eller tillbyggnad, om skadan uppkommit i samband med byggnadsarbetet
  - skada på glas i växthus
  - skada på glas, skylt eller markis som inte är monterad på därför avsedd plats
  - skada på glas genom sprängningsarbete
  - skada på glas som beror på att glaset efterarbetats.
- Försäkringen gäller inte heller för behandlingen som orsakat skadan
- skada på förut skadat glas
  - skada som uppstått på glas eller glaskonstruktion som består i eller uppkommer genom kondens
  - kostnad för vakhållning.

10.6.3 Högsta ersättning

Ersättning lämnas med högst 1 basbelopp vardera för

- behandling av glas
- skylt inklusive stativ och tillbehör
- markis inklusive stativ och tillbehör

vid varje skadetillfälle, om inte tilläggsbelopp angetts i försäkringsbrevet.

10.6.4 Självrisk

Självrisken är 20 procent av basbeloppet.

10.8 Skadegörelse på hyrd försäkringslokal (byggnad)

Om den försäkrade på grund av hyreskontrakt blir ersättningskyldig för skador på hyrd föreningslokal lämnas ersättning med högst ett basbelopp.

Krav ska i första hand framställas till den som har åsamkat skadan. Erhålls inte ersättning kan den försäkrade överlåta kravet till bolaget.

10.9 Kyl- och frysförsäkring

Försäkringen gäller för egendom förvarad i stationärt kyl- eller frystrymme vid plötslig och oförutsedd skada genom

- temperaturförändring
- utströmmande vätska eller kylmedel från kyl- eller frysenhet.

10.9.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada som omfattas av

- 10.2 Brandförsäkring
  - 10.3 Vattenskadeförsäkring
  - 10.4 Inbrottsförsäkring
- oavsett om sådan försäkring finns gällande eller inte.

10.9.2 Högsta ersättning

Ersättning lämnas med högst 1 basbelopp vid varje skadetillfälle, om inte tilläggsbelopp angetts i försäkringsbrevet.

10.10 Tilläggsavtal fordras – Allrisk- och maskinförsäkring

Om allrisk- eller maskinförsäkring ingår anges detta i försäkringsbrevet

10.10.1 Allriskförsäkring

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på försäkrad egendom ingående i objekttyperna

- 5.1 Byggnad
  - 5.3 Markanläggningar/markinventarier
  - 5.13 Lös egendom,
- dock inte för skada som kan hänföras till
- 10.2 Brandförsäkring
  - 10.3 Vattenskadeförsäkring
  - 10.4 Inbrottsförsäkring
  - 10.5 Rånförsäkring
  - 10.6 Glasförsäkring
  - 10.8 Skadegörelse på hyrd försäkringslokal
  - 10.9 Kyl- och frysförsäkring
  - 10.10.2 Maskinförsäkring byggnadsinstallation
  - 10.10.3 Maskinförsäkring för övriga maskinerier
- oavsett om skadan skulle kunna omfattas av eller är undantagen i respektive försäkringsmoment och oavsett om sådan försäkring finns eller inte.

10.10.1.1 Allriskförsäkring för lös egendom och/eller särskilt angiven maskin

Om försäkringen omfattar lös egendom enligt 5.13 anges detta i försäkringsbrevet. Om försäkringen omfattar särskilt angiven maskin anges detta i försäkringsbrevet.

Försäkringsbeloppen framgår av försäkringsbrevet.

10.10.1.2 Allriskförsäkring för markanläggningar/markinventarier

Om försäkringen omfattar markanläggningar/markinventarier anges detta i försäkringsbrevet.

Försäkringsbeloppet framgår av försäkringsbrevet.

Markanläggningar/markinventarier omfattas då även av 10.2 Brandförsäkring.

10.10.2 Maskinförsäkring – byggnadsinstallation

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd fysisk skada genom inre orsak på till försäkrad byggnad hörande och inom fastigheten befintlig

- installation för vatten, värme, avlopp, ventilation, gas, elektricitet och sopsuganläggning.
- ledning och utrustning för anslutning av dator och kabel-tv för boendes/hysesgästers gemensamma bruk
- hissanläggning, rulltrappa eller annan anordning för personbefordran
- tvätt-, kyl- och frysanläggning för gemensamt bruk inom fastigheten

Med skada genom inre orsak avses skada till följd av

- elfenomen på elektrisk utrustning med in- eller utspänning över 400 volt
- mekaniskt haveri som uppkommer i den skadade egendomen
- fel eller försummelse av maskinoperatör eller annan driftsansvarig
- oförutsett avbrott i leverans av media, tex. el, gas, vatten, värme eller kyla.

10.10.2.2 Undantagen egendom

Försäkringen omfattar inte

- sanitetsgods (tvättstall, badkar, toalettstol och bidé), spis, disk-, tvätt- eller annan hushållsmaskin i bostadslägenhet
- belysningsarmatur
- brunn och simbassäng
- kulvertanläggning och servisledning (definition se 6.3)
- rökgång, fundament, murverk och inmurning eller infodring
- elpatron

10.10.3 Maskinförsäkring för rörelse

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd fysisk skada genom inre orsak på försäkrade maskiner/maskinerier enligt 5.4, eller i försäkringsbrevet särskild angiven maskin, med försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet. Med skada genom inre orsak avses utöver vad som anges i 10.10.2 även skada till följd av

- maskinell bearbetning eller framställning av varor.

10.10.4 Undantag gällande 10.10.1-10.10.3**10.10.4.1 Försäkringen gäller inte för skada genom**

- sprängningsarbete
- smälta
- ras, skred, förskjutning och sättning i mark eller grundkonstruktion oberoende av orsaken till dessa händelser
- erosion, ljus, luft eller biologisk inverkan
- väderpåverkan på egendom under bar himmel eller i byggnad utan hela väggar och tak om inte egendomen är avsedd att arbeta eller förvaras i det fria
- vätska, fukt, röta, mögel eller svamp
- skadedjur, insekter, bakterier (till exempel salmonella), virus eller smittämnen
- vatten som vid regn, snösmältning eller högvatten trängt in i byggnad ur eller från avloppsledning, svämmat över eller på annat sätt kommit in i byggnad
- hav, sjö eller vattendrag som svämmat över

10.10.4.2 Försäkringen gäller inte för skada på

- förbrukningsmaterial, till exempel bränsle, drivmedel och smörjningsmedel, dukar, däck och slangar, filter, filter, linor, packningar, remmar och kedjor, stenar, larvband, transport-

- band, transportplåtar, viror och valsbeklädnad
- utbytbara verktyg, till exempel formar, knivar, kross-, press- och stansverktyg och slagor
- fundament, murverk och inmurning eller infodring
- småbåtar, kanoter och roddbåtar
- motorredskap
- automater

10.10.4.3 Försäkringen gäller inte för skada som består i

- stöld eller svinn
- bedrägeri, förskingring eller andra förmögenhetsbrott enligt brottsbalken kap 9 och 10
- kontamination eller form- och strukturförändring såsom förgasning, färg- eller luktförändring
- förslitning, förbrukning, korrosion (till exempel rost eller frätning), beläggning eller avsättning
- sönderfrysning av förbränningsmotor eller till detsamma hörande kylsystem
- att datainformation blir obrukbar eller förloras till följd av
  - tillverkningsfel eller brist hos datamedia, felhantering, felprogrammering eller liknande
  - datavirus, ”maskar”, ”trojaner”, intrång av hackers eller liknande

10.10.4.4 Försäkringen gäller inte för

- skada som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller kan avhjälpas med normal service eller justering

10.10.5 Särskild självrisk gällande 10.10.2-10.10.3 – åkslag och elfenomen

Självrisk är 10 procent av skadebeloppet, dock lägst 0,2 och högst 1 prisbasbelopp, vid varje skada på elutrustning och elektroniksystem genom åkslag eller annat plötsligt och oförutsett elfenomen. Detta gäller även om brand eller explosion därvid uppstått i utrustningen.

10.11 Utökat egendomsskydd vid resa

Försäkringen omfattar utökat egendomsskydd för lös egendom (5.13) tillhörig försäkringstagaren i samband med resa i hela världen utanför föreningens verksamhetsort.

10.11.1 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för

- polletterat eller bortlämnat resgods* som skadas eller kommer bort
- stöld (därvid gäller säkerhetsföreskrift 11.4.8)
- skadegörelse i samband med stöld
- skada genom trafikolycka med flyg, tåg, båt bil eller annat transportmedel.

*Definition – Polletterat eller bortlämnat resgods

Med polletterat eller bortlämnat resgods avses resgods som lämnats till hotell, serviceföretag, researrangör eller liknande.

10.11.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- stöld av pengar, biljetter och andra resehandlingar som lämnats
  - i polletterat eller bortlämnat resgods
  - framme på hotellrum oavsett om detta varit låst eller inte
  - i bil, tält, husvagn, båt eller annat transportmedel
- stöld av egendom som förvarats i öppet eller olåst utrymme

- såsom hotellrum, tält, motorfordon, husvagn eller annat släpfordon eller som förvarats i nattparkerat transportmedel
- egendom som glömts, tappats eller förlagts. Detta gäller även om egendomen sedan skulle bli stulen
  - skada som beror på bristfällig emballering eller genom skavning, slitage eller andra ytliga skador på väskor med mera, som inte påverkar egendomens användbarhet.

10.11.3 Högsta ersättning

Ersättning lämnas med högst 1 basbelopp vid varje skadetillfälle, varav högst 0,5 basbelopp för stöldbegärlig egendom enligt 6.4.3.

11. Säkerhetsföreskrifter

11.1 Allmänna föreskrifter

Den försäkrade ska utöver nedan angivna föreskrifter 11.2-11.6 iaktta

- Svensk Försäkrings tekniska rekommendationer FTR
- de föreskrifter som anges i försäkringsbrevet eller i särskilt villkor
- de föreskrifter som meddelas av tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande, i syfte att förhindra eller begränsa skada
- de föreskrifter – med tillämpningsföreskrifter – som i syfte att förhindra eller begränsa skada meddelats i lag eller förordning om till exempel
  - brandfarliga och explosiva varor i lag (2010:1011) samt förordning (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor
  - starkströmsanläggning i förordning (2009:22) om starkström samt förordningen (1993:1068) om elektrisk materiel.

11.2 Brandförsäkring

11.2.1 Revisionsbesiktning av starkströmsanläggning

Anges i försäkringsbrevet att starkströmsanläggning ska revisionsbesiktigas gäller följande:

Starkströmsanläggning ska på försäkringstagarens bekostnad revisionsbesiktigas i den omfattning som föreskrivs nedan. Vid revisionsbesiktning av industri- och hantverkshus, köpcentrum, terminal, lagerbyggnad, kylhus och dylika byggnader avsedda för flera hyresgäster eller kunder, ska besiktningen bekostas av försäkringstagaren till byggnadens brandförsäkring och ska omfatta samtliga lokaler i byggnaden.

Starkströmsanläggning är enligt gällande statliga föreskrifter varje elanläggning för sådan spänning, ström eller frekvens som kan vara farlig för person eller egendom.

Revisionsbesiktning ska, enligt överenskommelse mellan försäkringsbolagen, handhas av Svenska Brandskyddsföreningens Elektriska Nämnd (EN), genom av nämnden auktoriserad besiktningsingenjör.

Intyg om revisionsbesiktning ska utfärdas av besiktningsingenjören. Det ska av försäkringstagaren på begäran företes för bolaget. Vid revisionsbesiktningen påtalade fel och brister ska av behörig person rättas till inom två månader efter besiktningen.

Den första revisionsbesiktningen ska göras inom ett år efter det att hela anläggningen blivit besiktningspliktig. Därefter ska revisionsbesiktning normalt ske vart tredje kalenderår med högst 40 månader mellan besiktningarna. Annan besiktningsfrekvens kan gälla.

Ytterligare information finns i EN:s ”Bestämmelser angående besiktningsplikt och besiktningsfrekvens”, F200.

11.2.2 Brandsläckningsredskap och larmanordningar

Brandsläckningsredskap och larmanordningar ska finnas i den utsträckning som anges av bolaget i försäkringsbrevet eller särskilt villkor eller av kommunens brand-/räddningschef.

11.2.3 Branddörr och sektionering

Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering ska vara stängd under icke arbetstid.

11.2.4 Brandfarliga Heta Arbeten

11.2.4.1 Allmänna säkerhetsföreskrifter

Dessa säkerhetsföreskrifter för brandfarliga heta arbeten gäller för tillfällig arbetsplats där heta arbeten utförs och fara för brand kan föreligga.

Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning. Den försäkrade svarar gentemot bolaget för att nedanstående säkerhetsföreskrifter följs av

1. den försäkrades företagsledning
2. övriga anställda hos den försäkrade
3. entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade.

Om någon som anges i pkt. 1–3 ovan, inte följer dessa säkerhetsföreskrifter medför det normalt ett avdrag från skadeersättningen ur denna försäkring. Se 11.7.

Tillstånd

Den som avser att bedriva eller låta bedriva heta arbeten på tillfällig arbetsplats (till exempel ägare eller brukare av fastighet eller total-/generalentreprenör) ska skriftligen utse en tillståndsansvarig som ska bedöma om arbetena medför fara för brand.

Om fara för brand anses föreligga får heta arbeten utföras endast under förutsättning att den tillståndsansvarige

- utfärdar tillstånd för arbetena på Svenska Brandskyddsföreningens (SBF) blankett ”Tillstånd/Kontrollista” för heta arbeten eller motsvarande, som ska vara fullständigt ifyllt
- under arbetenas utförande förvissas sig om att nedanstående säkerhetsregler följs.

Den tillståndsansvarige får delegera sitt ansvar endast om den som utsett honom skriftligen medgivit detta. Den tillståndsansvarige får inte utföra de heta arbetena.

Utses inte tillståndsansvarig har den försäkrade tillståndsansvaret.

Säkerhetsregel nr 1 – Behörighet

Den som ska utföra brandfarliga heta arbeten ska ha behörighet och erfarenhet av brandskydd. Detsamma gäller den som ska vara brandvakt. Behörighetsutbildningen ska vara genomförd enligt den plan som beslutats av försäkringsbolagens och SBFs utbildningskommitté för heta arbeten.

Den som är utsedd att regelbundet vara tillståndsansvarig ska ha motsvarande utbildning och erfarenheter.

Säkerhetsregel nr 2 – Brandvakt

Brandvakt ska utses och finnas på arbetsplatsen – även under arbetsrast – under den tid som de heta arbetena utförs och under den efterbevakningstid – minst en timme – eller annan tid som den tillståndsansvarige angett i tillståndet. Brandvakten får inte lämna arbetsplatsen förrän faran för brand upphört.

Brandvakt krävs inte när den tillståndsansvarige bedömer att det är uppenbart att arbetet kan utföras med samma säkerhet utan brandvakt.

Säkerhetsregel nr 3 – Brandfarlig vara

För heta arbeten i utrymme som innehåller eller har innehållit brandfarlig vara ska tillstånd inhämtas av den som är utsedd av vara föreståndare för hanteringen.

Säkerhetsregel nr 4 – Städning och vattning

Arbetsplatsen ska vara

- städad
- vid behov vattnad

Säkerhetsregel nr 5 – Brännbart material

Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen ska

- flyttas bort
- skyddas genom övertäckning
- avskärmas

Säkerhetsregel nr 6 – Dolda brännbara byggnadsdelar

Värmeledande konstruktioner och dolda brännbara byggnadsdelar ska undersökas med hänsyn till brandfaran samt vid konstaterad brandfara

- skyddas
- göra åtkomliga för omedelbar släckinsats

Säkerhetsregel nr 7 – Otätheter

Springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och i närheten av arbetsplatsen ska vara

- tätade
- kontrollerade med hänsyn till brandfaran

Säkerhetsregel nr 8 – Släckutrustning

Godkänd, fungerande och tillräcklig släckutrustning ska finnas tillgänglig för omedelbar släckinsats. Här avses slang med vatten eller två certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A 233BC (minst 2 x 6 kg pulver).

Vid takläggning krävs

Slang med vatten och två certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A 233BC (minst 2 x 6 kg pulver). Alternativt gäller tre certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A 233BC (minst 3 x 6 kg pulver).

Vid taklägningsarbeten krävs att brytverktyg och handstrålkastare alltid finns på arbetsplatsen.

Säkerhetsregel nr 9 – Svetsutrustning

Svetsutrustning ska vara felfri. Acetylenflaska ska vara försedd med bakslagsskydd. Svetsbrännare ska vara försedd med backventil för bränngas och syrgas. Skyddshandske och avstängningsnyckel ska finnas.

Säkerhetsregel nr 10 – Larmning

Räddningstjänsten/brandkåren ska kunna larmas omedelbart. Fungerande mobiltelefon ska finnas tillgänglig om inte stationär telefon finns inom räckhåll.

Den som uppdras att larma ska känna till arbetsplatsens adress.

Säkerhetsregel nr 11 – Torkning och uppvärmning

Vid torkning eller uppvärmning genom förbränning av gas, ska lågan vara innesluten så att den inte kan orsaka antändning.

Säkerhetsregel nr 12 – Torkning av underlag och applicering av tätskikt

Vid torkning av underlag och applicering av tätskikt får material uppvärmas till högst 300°C.

Säkerhetsregel nr 13 – Smältning av asfalt

Vid smältning av asfalt ska utrustningen ställas upp, hanteras och

tillses enligt SBF:s ”Säkerhetsregler för smältning av asfalt vid arbeten på tak och balkonger”.

11.2.5 Lastkaj, varuintag, container med mera

Under annan tid än normal arbetstid eller öppethållande får inte brännbart material förvaras på öppen, låst lastkaj eller på annan plats utomhus inom 6 meter från byggnad, till exempel i öppen, låst container.

Med brännbart material avses här bland annat emballage, lastpallar, plastbackar, avfall med mera

Föreskriften gäller inte för

- lastkaj eller varuintag som är inbyggda med täta väggar och har samtliga öppningar låsta eller reglade på insidan
- lastkaj eller varuintag med godkänd sprinkleranläggning
- försäkringsställe inom inhägnat område med låst grind eller port. Inhägnaden ska bestå av stängsel eller vägg med en höjd på minst 2,20 meter, varav de översta 0,20 meter ska utgöras av minst två rader taggtråd
- slutna och låsta container.

11.2.6 Tobaksrökning

Rökning får inte ske på annan plats än i bostad, kontor, matsal, samlingslokal, toalett eller annat utrymme där bolaget eller kommunens brand-/räddningschef tillåtit rökning.

11.2.7 Uppvärmningsanordningar

Brännbart material ska hållas på erforderligt avstånd från heta ytor på eldstäder och rökkanaler eller skyddas med isolering mot överhettning.

Varmluftspanna, byggtork och annan flyttbar anordning för uppvärmning med fast, flytande eller gasformigt bränsle ska vara av typ som godkänts av Sveriges Tekniska Forskningsinstitut eller annan behörig instans.

Flyttbar elvärmeapparat ska vara utförd enligt gällande EU-direktiv – CE-märkt.

Flyttbara uppvärmningsanordningar får inte användas inom brand- eller explosionsfarliga utrymmen.

Byggtork får användas för uppvärmning av byggnad endast i samband med byggnads- och anläggningsarbete.

11.2.8 Motordrivet fordon

Motordrivet fordon (motorfordon, traktor, motorredskap, terrängmotorfordon och truck) får i erforderlig omfattning införas eller användas i lokal eller upplag under förutsättning att

- fyllning, tömning eller byte av bränslebehållare samt laddning av batteri sker på betryggande sätt och på plats avskild från lokalen eller upplaget i övrigt
- permanenta lastnings- och lossningsplatser försetts med brandsläckningsredskap
- bolaget eller kommunens brand-/räddningschef lämnat medgivande till detta, om lokalen eller upplaget är brand- eller explosionfarliga.

Motordrivet fordon får inte utan medgivande av bolaget eller kommunens brand-/räddningschef garageras inom fabriktions- eller lagerlokal eller upplag.

11.3 Vattenskadeförsäkring

För att förhindra skada genom utströmning ska

- rörledningar för vatten ha tillräcklig isolering och temperaturen i försäkringslokal vara tillräckligt hög för att förhindra skada genom frysning
- invändigt ledningssystem för regn- och smältvatten uppfylla de krav som ställs på avloppsledningar enligt byggnorm/branschregler gällande vid tidpunkten för uppförandet/revisionen
- ledningssystem för vatten vara provade och godkända i vedertagen ordning

- golv- och väggtätskikt i våtutrymme uppfylla de funktionskrav som uppställts i byggnorm/branschregler gällande vid tidpunkten för uppförandet/reparationen
- varor befintliga i källarlokal* vara uppallade minst 10 centimeter över golvet.

* Definition – Källarlokal

Med källarlokal avses här lokal vars golv helt eller delvis är beläget minst en meter under intilliggande marknivå. I byggnad med flera under varandra liggande källarvåningar gäller bestämmelsen endast för den lägst belägna våningen.

11.4 Inbrottsförsäkring

Försäkringslokalen ska uppfylla fastställt skyddskrav.

Dessutom krävs att samtliga föreskrivna

- skyddsanordningar är i funktion
- lås är låsta
- regler är reglade
- larmanläggning är aktiverad.

Om inte annat anges i försäkringsbrevet gäller försäkringen med skyddskrav enligt skyddsklass 1 nedan.

Detaljerad information avseende godtagbara lösningar för inbrottskydd kan hämtas ur bolagets informationsbroschyrer skyddsklass 1–3 eller i regler för Mekaniskt inbrottskydd SSF 200 som kan beställas från Svenska Stöldskyddsföreningen, SSF. Hos SSF kan även andra tekniska föreskrifter beställas, bland annat gällande Elektromekaniskt skydd, och Säkerhetsguiden där godkända och rekommenderade produkter för inbrottskydd redovisas. Även lässmed kan lämna information om produkter, tillvägagångssätt samt hjälp med montering/installation.

11.4.1 Skyddsklass 1

Försäkringslokalens omslutningsyta

Omslutningsyta (lokalens avgränsning – vägg, golv, tak, dörr och fönsterenhet med mera – mot andra lokaler i byggnaden samt mot det fria) ska – såväl vad avser det byggnadstekniska utförandet som lås- och reglingsanordningar i sin helhet – ge ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott och försvåra bortförandet av stöldgods.

Innervägg och mellanbjälklag samt innertak som utgör del av försäkringslokalens omslutningsyta ska ha likvärdig motståndskraft mot inbrott som yttervägg.

Yttervägg, bottenbjälklag och yttertak som uppfyller hållfasthets-, täthets- och värmeisoleringskraven i Boverkets byggregler BBR 2002:19 (eller svensk Byggnorm SBN 80) är som regel godtagbara. Oisolerad yttervägg (till exempel regelvägg med enkel ytbeklädnad av plåt, plast eller träpanel) är inte godtagbar.

Dörr, port och lucka

Med dörr avses dörrblad och dörrkarm. Dörr ska uppfylla lägst dörrklass 1 enligt svensk standard SS 817345 eller vara förstärkt till motsvarande nivå. Dörr, port och lucka i omslutningsyta ska vara låst med av försäkringsbolagen godkänd låsenhet eller med annan låsanordning som i det särskilda fallet godtagits av bolaget.

Med godkänd låsenhet avses godkänt instickslås och godkänt slutbleck eller godkänt hänglås med godkänt beslag. Med instickslås avses lås som är monterat i urtag i dörrkanten och utgörs av tillhållarlås med minst 7 tillhållare eller cylinderlås med dubbelcylinder.

För pardörrar gäller dessutom att den ena dörren ska vara reglad såväl upp som nedtill med säkrade kantreglar, låst spanjolett eller på likvärdigt sätt. Dörr, port eller lucka anses inte

låst om nyckel lämnats kvar i låset. Lås med fungerande vred är aldrig godkänd låsenhet.

Anmärkning

Försäkringen gäller även då låsning sker med godkänd elektromekanisk låsanläggning enligt reglerna i Svensk Försäkrings tekniska rekommendation FTR 210. Dörr, port och lucka anses inte låst om

- kodmedia eller nyckel kvarlämnats i låsanläggningen
- dörr, port eller lucka
  - är stängd och låsanläggningen inte är i funktion
  - inte är stängd och låsanläggningen är i funktion.

Fönster

Fönster (glas, båge, karm) och fastsättning ska ge godtagbart skydd mot inbrott. Med fönster avses även ruta av glas i dörr och lucka samt väggparti av glas.

Öppningsbart fönster i omslutningsyta ska vara stängt och invändigt reglat. Ventilationsfönster ovan dörr får dock vara öppet om det har stoppbom som tillåter en maximal öppning av 15 cm, eller har inkrypningskydd.

Bommen ska vara av plattstål, minst 5 x 30 millimeter.

Brandventilator

Brandventilator ska vara stängd och reglad med mekanisk reglingsanordning åtkomlig endast från insidan eller ha inkrypningskydd.

Exempel på inkrypningskydd för brandventilator är stålgaljer utfört så att största öppning är 150 x 300 millimeter.

Annan öppning

Annan öppning i omslutningsyta till exempel ventilationskanal eller ventilationsöppning som är större än 150 x 300 millimeter ska ha inkrypningskydd.

Anmärkning

Med inkrypningskydd menas antingen

- invändigt monterat galler/rulljalusi i lägst klass 3 enligt SSF:s ”Norm för galler” SSFN 012
- i metallram invändigt monterad polykarbonatskiva minst 10 millimeter tjock eller
- treskikts lamellglas minst 12 millimeter tjockt.

11.4.2 Nyckel

Nyckel eller kod till lokal ska handhas och förvaras på betryggande sätt. Den får till exempel inte vara märkt eller placerad så att den kan identifieras av obehörig. Den får inte heller förvaras på sådant sätt i berörd lokal att den är lättillgänglig för obehörig.

11.4.3 Nyckelskåp

I nyckelskåp i anslutning till lokal enligt föregående stycke får endast förvaras sådan nyckel som uteslutande går till allmänt utrymme – såsom pannrum, soprum, hissmaskinrum eller liknande – vilket är betryggande avskilt från berörda lokaler i övrigt.

11.4.4 Lås och låskombination

Lås, kod eller låskombination ska omedelbart bytas eller ändras om det finns anledning misstänka att någon obehörigen innehar nyckel eller har kännedom om koden respektive låskombinationen.

11.4.5 Tillfällig förvaring på annan plats

Om egendom tillfälligt förvaras på annan plats än försäkringslokal (se 10.4.2) ska inbrottskyddet på sådan plats lägst uppfylla kraven enligt skydds-klass 1, eller vid tillfällig förvaring i bostad uppfylla aktsamhetskraven i bolagets hemförsäkringsvillkor.

11.4.7 Automat

Ruta i försäljnings- och lotteriautomat ska vara av splitterfritt glas eller pansarglas.

11.4.8 Stöld

Försäkringstagaren ska iaktta rimlig aktsamhet för att förhindra stöldskada. Exempel på rimlig aktsamhet är att egendomen hålls under uppsikt eller låses in i lokal eller inhägnad, eller låses fast så att egendomen inte utan stora svårigheter kan stjälas.

11.4.9 Allmän aktsamhet med lös egendom

Den försäkrade ska ta hand om egendomen på ett tillfredställande sätt med hänsyn till egendomens art och värde (se 10.10.3.1.)

11.5 Transportförsäkring

11.5.1 Emballage med mera

Transporterad egendom ska vara tillfredsställande täckt och emballerad för att undvika skada genom nederbörd och yttre åverkan.

11.6 Samtliga försäkrade skadehändelser – Datorprogram och Datainformation

Vid samtliga försäkrade skadehändelser enligt 10.1 ska försäkringstagaren, dennes anställda och av denne anlitate uppdragstagare tillse att följande säkerhetsföreskrifter följs.

11.6.1 Förvaring av originalprogram

Original exemplar av programvara ska förvaras på sådant sätt att inte exemplaret och installerat program kan skadas eller förloras vid samma skadetillfälle.

11.6.2 Förvaring av bevis på nyttjanderätt

Licensbevis eller licenstikettnummer ska förvaras på sådant sätt att inte licensen och installerat program kan skadas eller förloras vid samma tillfälle.

11.6.3 Rutiner för säkerhetskopia

Säkerhetskopia ska framställas dagligen under arbetsdag eller med den högre frekvens som vanligen tillämpas inom försäkringstagarens verksamhetsområde. Säkerhetskopia ska vara en komplett backup av all information.

Säkerhetskopia ska vara korrekt och funktionsduglig

11.6.4 Förvaring av säkerhetskopia

Säkerhetskopia ska förvaras skild från originalet (datorns hårddisk) på ett sådant sätt att kopian och originalet inte kan skadas eller förloras vid samma skadetillfälle.

11.6.5 Programvara försedd med hårdvarulås

Hårdvarulås (definition, se 5.4) får inte skruvas direkt på datorutgång utan ska anslutas via kabel. Låset skruvas fast under skrivbord eller motsvarande. För bärbara datorer ska hårdvarulåset förvaras på sådant sätt att datorn och hårdvarulåset inte kan skadas eller förloras vid samma skadetillfälle.

11.7 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

Om säkerhetsföreskrifter som anges i 11.1–11.6 inte iakttas vid egendoms-, avbrotts- respektive hyresförlustskada kan avdrag göras på annars utgående sammanlagd ersättning. Avdraget kan vid allvarlig försummelse bli så stort att ingen ersättning lämnas. Avdraget får dock inte vara större än vad som följer av X Allmänna avtalsbestämmelser 4.6.1.

11.7.1 Särskild påföljd enligt säkerhetsföreskrift 11.2.4

Om säkerhetsföreskrift vid egendomsskada inte iakttas, görs utöver självrisk och annan reducering en nedsättning med:

- 30 procent av av sammanlagd ersättning, dock lägst 1 och högst 10 basbelopp.

Nedsättning kan minskas om särskilda skäl föreligger. Här beaktas den försäkrades organisation och storlek, arbetes art och omfattning, tillämpligt entreprenadkontrakt, försummelse, påföljdens betydelse för den försäkrade och förhållandena i övrigt.

12. Åtgärder i samband med skada

12.1 Räddningsplikt

Med hänvisning till X Allmänna avtalsbestämmelser 4.7 i övrigt, ska den försäkrade efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat, bland annat genom att snarast möjligt omhänderta och skydda skadad egendom.

Den försäkrade ska vidare, om någon annan är ersättningsskyldig, vidta erforderliga åtgärder för att bevara bolagets rätt mot denne.

Beträffande påföljd om räddningsplikten inte efterlevs, se X Allmänna avtalsbestämmelser 4.7.1.

12.2 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningskrav ska anmälas till bolaget så snart som möjligt.

Dessutom ska den försäkrade vid skadegörelse, stöld, inbrott, rån, överfall eller annat brott snarast göra polisanmälan och sända kopia på anmälan till bolaget.

12.3 Ersättningskrav

12.3.1 Tidpunkt för ersättningskrav

Ersättningskrav ska framställas till bolaget snarast efter det att skadan upptäckts och senast ett år från det att skadan inträffade. Framställs kravet senare är bolaget fritt från ansvar.

12.3.2 Uppgifter i skadeanmälan

Den försäkrade är skyldig att specificera sitt ersättningskrav och på anmodan lämna förteckning över försäkrad egendom – skadad och oskadad – med uppgift om varje föremåls värde före och efter skadan. Den försäkrade är även skyldig att på anmodan styrka ersättningskravet genom att lämna de upplysningar som står till buds och genom att tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma bolagets ansvar och ersättnings storlek.

12.3.3 Gravationsbevis och borgenärs medgivande

Om gravationsbevis eller medgivande av borgenär som har förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt behövs för att betala ut ersättning, ska den försäkrade tillhandahålla bolaget dessa handlingar.

12.3.4 Påföljd vid försummelse att anmäla försäkringsfall med mera

Om den försäkrade inte anmäler skada enligt 12.2 eller inte lämnar begärda uppgifter enligt 12.3.2 och 12.3.3 och detta medför skada för bolaget kan ersättningen sättas ned enligt X Allmänna avtalsbestämmelser 4.4.

12.4 Besiktning av skada och miljögodkännande

12.4.1 Besiktning av skada

Bolaget har rätt att låta besiktiga skada samt utfärda anvisningar

för reparation och tillvaratagande av skadad egendom innan dessa åtgärder vidtas. Om bolaget meddelar anvisningar om val av reparatör eller metod för reparation eller sanering är den försäkrade skyldig att följa dessa.

Lakttar den försäkrade inte vad som här sagts är bolagets ansvar begränsat till den kostnad som skulle ha uppkommit om anvisningarna följts.

12.4.2 Miljögodkännande

Reparationsarbeten på byggnad ska utföras av byggtreprenör som är miljögodkänd av bolaget eller klarar bolagets miljökrav.

Vid återställande av skada på byggnad ska miljövänliga byggmaterial, enligt förteckning i bolagets Byggmiljöguide, användas om merkostnad inte uppstår.

Vid reparation av byggnad ska byggavfall källsorteras och fraktas bort i olika fraktioner. Uppkommer farligt avfall ska detta hanteras enligt gällande förordning.

Vid kontantersättning ska bolaget ge råd och anvisningar om

- bolagets Byggmiljöguide och de materialval som där redovisas
- hur byggavfall ska tas om hand
- selektiv rivning för att kunna återvinna byggmaterial.

Vid skada som inte omfattas av försäkringen åtar sig bolaget att lämna förslag på miljövänliga byggmaterial och på miljögodkända byggtreprenörer.

13. Skadevärderingsregler

Skada på egendom värderas enligt nedan angivna regler. Skadad och oskadad egendom värderas efter samma grunder.

13.1 Värdering av skada på byggnad

Definitioner

Med *dagsvärde* avses marknadsvärdet vid skadetillfället. Kan detta inte fastställas utgör dagsvärdet nyanskaffningsvärdet med avdrag för värdeminskning genom ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet och annan omständighet.

Med *nyanskaffningsvärdet* vid skadetillfället avses den kostnad som skulle ha uppkommit, om byggnaden färdigställts som ny vid denna tidpunkt. I värdet ska inräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden ska kunna tas i bruk.

Med *återställande* avses reparation eller återuppförande på samma grund av samma eller lika ändamålsenlig byggnad för samma ändamål. Härmed förstås även att anskaffa annan lika ändamålsenlig byggnad för samma ändamål på annan plats inom Sverige.

13.1.1 Byggnaden återställs

Om återställande sker värderas skadan till kostnaden för att utan dröjsmål återställa byggnaden med samma utförande, men på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material.

I skadekostnaden ingår merkostnad – intill 5 basbelopp – som föranleds av att skadad byggnad enligt myndighetsbeslut eller för byggande gällande normer i något hänseende, måste ges annan konstruktion eller utförande än före skadan.

Om återställande sker på annan plats får skadekostnaden inte överstiga vad det skulle kostat att återställa den skadade byggnaden på samma grund. Återställandet måste ske senast inom 2 år från skadedagen.

Sker det senare på grund av hinder som inte beror på den försäkrade, får tiden två år räknas från den dag då hindret upphörde, dock längst 3 år från skadedagen.

I skadekostnaden inräknas inte merkostnader som beror på forceringsåtgärder, till exempel reparation på övertid eller genom transport på annat sätt än genom sedvanligt transportmedel.

Kan utan väsentlig olägenhet återställande ske i samband

med normalt underhåll värderas skadan till uppskattad andel av underhållskostnaden.

13.1.1.1 Byggnadens värde är mindre än halva nyanskaffningsvärdet

Om byggnaden vid skadetillfället minskat i värde genom ålder, slitage och omodernitet med mer än halva nyanskaffningsvärdet, värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till det på grund av ålder, slitage och omodernitet minskade värdet.

13.1.1.2 Byggnadsdel, installation och ytbeläggning

Om till byggnaden hörande byggnadsdel, installation och ytbeläggning – vid skadetillfället minskat i värde genom ålder, slitage och omodernitet i enlighet med av bolaget fastställd ålders- tabell, se 13.1.1.5, värderas skadan på sådan del till kostnaden för återställandet, dock högst till delens på grund av ålder, slitage och omodernitet minskade värde.

Avdraget är begränsat till 80 procent för del som före skadan var funktionsduglig. Denna begränsning av avdraget gäller dock inte för skada som ersätts enligt punkt 10.2.4 (kortslutning, överslag eller överspänning) eller 10.10.2.1 (skada på installationer), där åldersavdraget således kan uppgå till 100 procent.

Därutöver kan avdrag göras om underhållet för den del av byggnaden som drabbats av skada varit uppenbart eftersatt eller byggnadsdelen utsatts för onormalt slitage. Detta gäller även del av byggnad som inte angetts i tabellen för åldersavdrag.

Varje föremål och del bedöms för sig.

13.1.1.5 Ålderstabell

Föremålet anses ha minskat i värde enligt följande tabell.

Installation, byggnadsdel eller ytbeläggning	Antal år utan åldersavdrag	Därefter görs ett %-uellt åldersavdrag per påbörjat år
Installation för värme, vatten, avlopp, sanitet, ventilation samt maskinell utrustning		
• rörsystem, vattenradiatorer, sanitetsgods	10 år	5 %
• hiss	25 år	5 %
• värmepump- och värmepannanläggning, keramisk eldstad i värmepanna, solfångare, vindkraftverk, takvärme, elslingor i golvet, hushållsmaskiner inkl. spis	2 år	10 %
• luftvärmepump- och värmepump- och värmepannanläggning	2 år	15 %
• övriga installationer samt annan maskinell utrustning än hushållsmaskiner	5 år	8 %
Elinstallationer		
• bostads-, kontors- och butikslokaler	20 år	5 %
• verkstads- och industrilokaler	15 år	5 %
Antennanläggningar för radio och TV (även parabol), markiser	2 år	10 %
Målning in- och utvändigt, tapetsering samt annan väggbeklädnad (inte våtrum)	5 år	8 %
Köksinredning	10 år	5 %
Golvbeläggningar (inte våtrum)		
• textila	5 år	8 %
• plast, linoleum, laminat	10 år	5 %
• lamellträ (parkett), keramiska plattor	15 år	5 %
• homogent trä	20 år	5 %
Våtrumsbeklädnad inkl tätskikt		
• golv och väggmatta (trädsvedsad)	5 år	8 %
• keramiska plattor, natursten	10 år	5 %
• övrigt golv- och väggbeklädnadsmaterial samt målning i våtrum	2 år	10 %

Takbeläggning			
• av papp, plast eller gummiduk, altantak	5 år	8 %	
• i övrigt	25 år	2 %	
Skorsten			
• stål eller plåt	5 år	8 %	
• annat material	25 år	2 %	
Murad öppen spis, kakelugn	25 år	2 %	

13.1.2 Annan byggnad anskaffas

Anskaffas inom 2 år annan byggnad för samma eller liknande ändamål värderas skadan enligt 13.1.1, varvid ökning i värdet genom ändrad ändamålsenlighet dras av. Värdeökning genom ändrad belägenhet dras dock inte av.

13.1.3 Byggnaden återställs inte och annan byggnad anskaffas inte

Återställs inte den skadade byggnaden eller anskaffas inte annan byggnad för samma ändamål inom 2 år från skadedagen, värderas skadan till skillnaden mellan byggnadens dagsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

13.1.4 Hinder på grund av lag eller myndighetsföreskrift

Om återställande av byggnad hindras på grund av lag eller myndighetsföreskrift, värderas kvarvarande delar av byggnaden utan hänsyn till vad den därigenom förlorat i värde.

13.2 Värdering av skada på maskinerier, fastighets- och kontorsinventarier

Definitioner

Med *dagsvärde* avses marknadsvärdet vid skadetillfället. Kan detta inte fastställas utgör dagsvärdet nyanskaffningsvärdet med avdrag för värdeminskning genom ålder, slitage, omodernitet och minskad användbarhet och annan omständighet. Med *nyanskaffningsvärdet* vid skadetillfället avses den kostnad som skulle ha uppkommit, om ett föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag anskaffats som nytt vid denna tidpunkt. I värdet ska inräknas alla kostnader som fordras för att föremålet ska kunna tas i bruk.

Med *återställande* förstås reparation eller anskaffande av föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål.

13.2.1 Föremål som återställs

Om återställande sker värderas skadan till kostnaden för att utan dröjsmål återställa föremålet på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material. Återställandet måste ske senast inom 2 år från skadedagen.

Utökas i samband med återställandet skadat föremåls utrustning eller avkastningsförmåga, ska det göras avdrag för detta vid värderingen. I skadekostnaden inräknas inte merkostnader som beror på forceringsåtgärder, till exempel reparation på overtid eller transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel. Den värdeminskning som föremålet efter reparation möjligen kan anses ha undergått genom skadan ska inte inräknas.

13.2.1.1 Föremålets värde är mindre än halva nyanskaffningsvärdet

Om föremålet minskat i värde genom ålder, slitage och omodernitet med mer än halva nyanskaffningsvärdet vid skadetillfället, värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till det på grund av ålder, slitage och omodernitet minskade värdet.

13.2.1.2 Speciella regler för vissa föremål

13.2.1.2.1 Dator, motordrivet fordon med mera

Skada på

- dator med tillhörande utrustning
  - motordrivna fordon (motorfordon, traktor, motorredskap, terrängmotorfordon och truck) och släpfordon till dessa
  - skogsmaskin, till exempel processor eller fällare,
  - maskin, panna, skjul och bod avsedda för byggnads- och anläggningsverksamhet
  - duk i plasthall eller tält
  - värmepump
- värderas till kostnaden för återställandet, dock högst till dagsvärdet.

13.2.1.2.3 Elektriska motorer med mera

Vid beräkning av dagsvärdet ska för elektriska motorer, generatorer och transformatorer avdrag för värdeminskning göras på lindningarnas och plåtarnas nyanskaffningsvärde (det vill säga kostnaderna för ut- och inmontering, transport, material och arbete) med

- 5 procent per år för motorer med början 10 år
- 4 procent per år för generatorer med början 15 år
- 3 procent för transformatorer med början 15 år efter det att utrustningen togs i bruk som ny eller senast omlindades.

Om driftförhållandena är sådana att värdeminskningen på lindningarna sker i en väsentligt snabbare takt, än vad som angetts ovan, ska detta beaktas genom att procentsatsen ökas och tidpunkten för dess tillämpning tidigareläggs.

13.2.1.3 Merkostnad

Vid ersättningsbar maskinskada inräknas i skadevärdering även merkostnad för arbete på overtid och transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel.

13.2.2 Föremål som inte återställs

Återställs inte skadat föremål inom 2 år från skadedagen, värderas skadan till skillnaden mellan föremålets dagsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

13.3 Värdering av skada på markanläggningar och markinventarier

13.3.1 Mark och växtlighet

Skadan värderas till kostnaden för återställande. Vid nyplantering av buskar och träd lämnas ersättning endast för kostnad för plantor som normalt saluförs i handelsträdgårdar eller plantskolor i Sverige.

13.3.2 Övriga markanläggningar/markinventarier

Skadan värderas enligt de regler som anges för installationer 13.1.1.2.

13.4 Värdering av skada på varor

13.4.2 Varor anskaffade för försäljning

Skada på varor som den försäkrade anskaffat för försäljning värderas – om de är kuranta – till vad det vid skadetillfället skulle ha kostat att ersätta dem med nya varor av samma slag.

Har varornas värde före skadan minskat på grund av inkurans eller annan omständighet värderas de med hänsyn till detta.

13.5 Värdering av skada på ritningar, arkivalier och datainformation

Skadan värderas till de normala kostnader som inom 2 år från

skade-dagen läggs ned för att återställa den information som förlorats.

13.6 Värdering av skada på värdehandlingar

Skadan värderas till de normala kostnader som inom 2 år från skadedagen läggs ned för återställandet.

13.7 Värdering av skada på annans egendom

Skadan värderas efter de regler som gäller för den objekttyp egendomen tillhör, till exempel maskinerier eller varor. Kan separat försäkring tecknas för egendomen, till exempel motor-drivna fordon och båtar, värderas skadan enligt tillämpliga villkor i bolaget.

13.8 Värdering av skada på arbetstagares egendom

Skada på arbetstagares egendom som den försäkrade är skyldig att ersätta enligt kollektivavtal värderas enligt reglerna i detta.

Skada på arbetstagares egendom i övrigt värderas enligt tillämpliga villkor för hemförsäkring i bolaget.

14. Skadeersättningsregler

Försäkringen ska inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast lämna ersättning för liden skada, även om försäkringsbeloppet är större.

14.1 Skadeersättning

Ersättning lämnas för

- skada värderad enligt 13. Skadevärderingsregler, vid förstärksförsäkring dock högst med försäkringsbeloppet
- röjningskostnad enligt 14.2
- räddningskostnad enligt 14.3 med avdrag för
- självrisk enligt 9
- eventuell underförsäkring enligt 14.4.

Vid helvärdesförsäkring – för byggnad även fullvärdesförsäkring – ersätts röjnings- och räddningskostnad även om försäkringsbeloppet därigenom överskrids.

Vid förstärksförsäkring begränsas den sammanlagda ersättningen för skada, röjnings- och räddningskostnader till försäkringsbeloppet.

14.2 Röjningskostnad

Ersättning lämnas för kostnad avseende rivning, röjning, sanering, borttransport, destruktion och deponering av skadad egendom i samband med egendomsskada som omfattas av försäkringen.

Ersättning lämnas inte för röjning av oförsäkrade grunder och fundament.

14.3 Räddningskostnad

Ersättning lämnas för den försäkrades kostnader för räddningsåtgärder enligt 12.1 och X Allmänna avtalsbestämmelser 4.7, om de med hänsyn till omständigheterna varit skäliga.

I samband med egendomsskada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för skada som uppkommit genom att försäkrad egendom vid skäligen räddningsåtgärd skadats, förekommit eller stulits.

Ersättning lämnas dock inte i den mån rätt till ersättning föreligger enligt lag eller särskild författning eller på grund av annan försäkring, garanti eller annat avtal.

14.4 Underförsäkring

Vid underförsäkring ersätts endast så stor del av skadan som försäkringsbeloppet utgör av egendomens värde vid skadetillfället.

Är försäkringsbeloppet gemensamt för flera föremål men lägre än föremålens sammanlagda värde, ersätts vid skada på sådant föremål endast så stor del av skadan som motsvarar förhållandet mellan försäkringsbeloppet och detta värde.

Röjnings- och räddningskostnader ersätts i samma proportion som egendomsskadan.

14.4.2 Fullvärdesförsäkring

Försäkringstagaren ska underrätta bolaget om ny-, till- eller ombyggnad eller annan därmed jämförbar förbättring av fullvärdesförsäkrad byggnad för att nytt premieunderlag ska fastställas.

Försummar försäkringstagaren detta ersätts endast så stor del av skadan som motsvarar förhållandet mellan den erlagda premien för den aktuella byggnaden och den premie som rätteligen skulle ha erlagts för denna.

Röjnings- och räddningskostnader ersätts i samma proportion som egendomsskadan.

14.4.3 Förstarisksförsäkring

Vid förstarisksförsäkring tillämpas inte reglerna om underförsäkring.

14.5 Förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt

För den som har förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt gäller bestämmelserna i lag (2005:105) om säkerhetsrätt i försäkringserättning.

14.6 Skadeersättningsregler i övrigt

Är den ersättningsberättigade redovisningsskyldig för mervärdes-skatt ersätts inte denna.

Bolaget har rätt att i stället för att betala kontant ersättning låta återställa skadad egendom eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Bolaget är inte skyldigt att överta skadad egendom, men äger rätt att efter värdering överta hela eller mindre del av denna.

Kommer egendom, för vilken ersättning utgetts, till rätta ska egendomen snarast ställas till bolagets förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

14.7 Tidpunkt för betalning av skadeersättning

Ersättning ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom.

Den del av ersättningen som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställts eller återanskaffats, ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade visat att så skett.

Om myndighets förbud att återuppföra skadad byggnad överklagats och bolaget på grund av detta väntat med att betala ut ersättning ska ersättningen betalas senast 1 månad efter det att bolaget fått kännedom om att överklagandet inte lett till ändring.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas ska ersättning betalas senast en månad efter det att bolaget erhållit utredningen eller värderingen.

14.8 Räntebestämmelser

Betalas skadeersättning senare än vad som sagts i 14.7 ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering betalar bolaget ränta enligt Riksbankens referensränta. Ränta betalas inte om den är mindre än 1 procent av basbeloppet.

II Extrakostnads- och hyresförlustförsäkring

Vid försäkring av idrottslig verksamhet ingår alltid extrakostnadsförsäkring intill ett, för egendoms- och extrakostnadsförsäkring gemensamt belopp, som anges i försäkringsbrevet.

Vid försäkring av byggnad kan tilläggsavtal för hyresförlust tecknas, vilket då framgår av försäkringsbrevet.

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller – om inte annat anges i försäkringsbrevet – endast för försäkringstagaren såsom ägare av försäkrad egendom.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för extrakostnad och/eller hyresförlust som uppkommit under ansvarstiden till följd av försäkrad skadehändelse enligt 7, som inträffat under den tid försäkringen varit betald och i kraft.

Ansvarstiden är

- 12 månader vid extrakostnad
- 12 månader vid hyresförlust

om inte annat anges i försäkringsbrevet och räknas från den tidpunkt då skadehändelse enligt 7 inträffat.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för extrakostnad och/eller hyresförlust till följd av ersättningsbar skada inom försäkringslokal enligt definition i I Egendomsförsäkring 10.4.2.

4. Försäkrat intresse

Försäkringen avser endast försäkringstagarens intresse som består i att hyresförlust inte uppkommer genom inskränkning i den försäkrade rörelsen till följd av skada enligt 7. Försäkringen avser även uppkommen extrakostnad enligt 4.2.

4.2 Extrakostnad

Med extrakostnad förstås skäligena forcerings- och extrakostnader i syfte att upprätthålla den försäkrade verksamheten i den omfattning den skulle ha haft om skada inte inträffat, utöver räddningskostnad enligt 7.4.

4.3 Tilläggsavtal fordras – Hyresförlust

Om hyresförlust ingår anges detta i försäkringsbrevet. Med hyresförlust förstås bortfall av hyresintäkt under ansvarstiden.

5. Försäkringsbelopp – Högsta ersättning

5.2 Extrakostnad – försäkringsbelopp/högsta ersättning

Försäkringen gäller med ett gemensamt belopp för lös egendom enligt I Egendomsförsäkring 5.13 och extrakostnad. Försäkringsbeloppet anges under lös egendom i försäkringsbrevet.

5.3 Hyresförlust – försäkringsbelopp/högsta ersättning

Hyresförlustförsäkring gäller utan försäkringsbelopp. Ersättningen är dock begränsad till den hyresinkomst som skulle ha erhållits under ansvarstiden om skada inte hade inträffat.

5.4 Högsta ersättning vid naturskada och skadegörelse utan samband med inbrott

Bolagets sammanlagda ersättningskyldighet för

- egendomsskador enligt I Egendomsförsäkring 10.2.9 eller 10.4.4 inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret och
- därav föranledda extrakostnads- och/eller hyresförlustskador är vid varje skadetillfälle högst 150 basbelopp gemensamt för samtliga berörda försäkringar, försäkringstagare och försäkrade i bolaget. Ersättning fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

6. Karens och självrisk

6.2 Självrisk – extrakostnad och hyresförlust

Vid uppkommen extrakostnad och/eller hyresförlust dras vid varje skadetillfälle ett belopp som utgör den försäkrades självrisk. Försäkringen gäller med samma grundsjälvrisk som enligt I Egendomsförsäkring.

Vid samtidig egendoms-, extrakostnads och/eller hyresförlustskada dras endast en självrisk, den högsta.

7. Försäkrade skadehändelser

7.1 Extrakostnader

Ersättning lämnas för extrakostnad som uppstått i den försäkrade rörelsen genom sådan egendomsskada som är ersättningsbar enligt

- I 10.2 Brandförsäkring
- I 10.3 Vattenskadeförsäkring
- I 10.4 Inbrottsförsäkring
- I 10.5 Rånförsäkring

och som inträffat på försäkringslokal som försäkringstagaren disponerar för den försäkrade rörelsen. Är egendomsskada enligt ovan undantagen i egendomsförsäkringen lämnas inte heller ersättning för extrakostnad till följd av sådan skadehändelse.

7.2 Hyresförlust

Försäkringen gäller för hyresförlust enligt 10.2-10.5 som uppkommit under ansvarstiden, dock högst så lång tid som det rimligen skulle ha tagit att återställa den skadade byggnaden till ursprungligt skick.

Om försäkrad byggnad blir helt eller delvis oanvändbar på grund av egendomsskada som omfattas av försäkringen, enligt I Egendomsförsäkring, ersätts också den hyresförlust som kan uppkomma under ansvarstiden.

7.3 Undantag

Ersättning lämnas inte för uppkommen extrakostnad eller hyresförlust som beror på

- att den försäkrade inte utan dröjsmål vidtar erforderliga åtgärder – även av provisorisk art – för att återuppta eller upprätthålla drift av den försäkrade rörelsen
- att den försäkrade inte har erforderligt försäkringsskydd för skadad egendom vid skadetillfället, vilket medför dröjsmål med anskaffning av egendom som inte återställs med försäkringsersättning
- förlängd avbrottsstid på grund av den försäkrades ekonomiska förhållande, till exempel kapitalbrist
- att en del av ansvarstiden utnyttjats för förbättring, utvidgning eller annan förändring av den skadade egendomen utöver dess återställande till samma skick som före skadan. Detta gäller även sådan förändring som är en följd av myndighets åtgärd.

Ersättning lämnas inte heller för extrakostnad

- till följd av felprogrammering
- till följd av störning eller avbrott i telekommunikation
- i form av vite genom försenad eller utebliven leverans.

7.4 Räddningskostnad

Försäkringen lämnar ersättning för utgift (räddningskostnad)

för sådan åtgärd som försäkrad är skyldig att omedelbart vidta enligt 9.1 för att försöka begränsa skada som redan inträffat eller avvärja skada som kan befaras inträffa.

I den mån sådan kostnad medför nytta även efter ansvarstidens slut, ersätts den med högst det belopp som kan anses falla på ansvarstiden.

8. Säkerhetsföreskrifter

Den försäkrade ska utöver i I Egendomsförsäkring 11.1–11.6 för varje tillämplig skadehändelse ange säkerhetsföreskrifter, även iaktta i försäkringsbrevet särskilt angiven säkerhetsföreskrift.

Beträffande påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift (minskning eller bortfall av ersättning), se I Egendomsförsäkring 11.7.

9. Åtgärder i samband med skada

9.1 Räddningsplikt

Med hänvisning till X Allmänna avtalsbestämmelser 4.7, ska den försäkrade efter förhör

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat, genom att utan uppskov vidta lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade rörelsens drift.

Den försäkrade ska vidare, om någon annan är ersättningsskyldig, vidta erforderliga åtgärder för att bevara bolagets rätt mot denne.

Beträffande påföljd om räddningsplikten inte efterlevs, se X Allmänna avtalsbestämmelser 4.7.1.

9.2 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningskrav ska anmälas till bolaget så snart som möjligt.

9.3 Ersättningskrav

9.3.1 Tidpunkt för ersättningskrav

Försäkringstagaren ska senast 3 månader efter ansvarstidens slut till bolaget överlämna skriftligt ersättningskrav, upprättat i överensstämmelse med de för försäkringen gällande villkoren.

9.3.2 Skyldighet att lämna upplysningar

Försäkringstagaren ska förse bolaget med uppgifter för skadeutredningen, samt på begäran uppvisa räkenskapshandlingar, inventarierapporter etcetera, som styrker ersättningskravet.

9.3.3 Påföljd vid försummelse att anmäla försäkringsfall med mera.

Om den försäkrade inte anmäler skada enligt 9.2 eller inte lämnar begärda uppgifter enligt 9.3.1 och 9.3.2 och detta medför skada för bolaget kan ersättningen sättas ned enligt X Allmänna avtalsbestämmelser 4.4.

10. Skadevärderingsregler

Skada regleras efter ansvarstidens slut.

10.2 Extrakostnad

Skada värderas till rimliga kostnader för att kunna upprätthålla den administrativa verksamheten.

10.3 Hyresförlust

Skadebeloppet utgörs av förlust bestående av hyresförlust enligt nedan.

10.3.1 Uthyrd lägenhet eller lokal

För uthyrd lägenhet eller lokal beräknas hyresförlusten till skillnaden mellan å ena sidan den nedsättning av hyran, som hyresgästen enligt lag kan kräva, och å andra sidan minskade kostnader för uppvärmning, belysning med mera samt ränta på ersättning för egendomsskadan.

10.3.2 Uppsägning av hyresavtal

Gör hyresgäst bruk av sin rätt enligt lag att med anledning av skadan säga upp hyresavtalet före hyrestidens utgång och kan lägenheten eller lokalen sedan den reparerats inte uthyras för den återstående tiden, ersätts hyresförlust även för denna tid. Ersättning på grund därav lämnas dock för högst tre månader.

10.3.3 Bostadsrätt

För bostadsrättslägenhet beräknas hyresförlusten på motsvarande sätt som för lägenhet/lokal, med utgångspunkt från den nedsättning av årsavgiften som kan krävas enligt lag.

10.3.4 Egen utnyttjad lägenhet eller lokal

För sådan del av lägenhet eller lokal som försäkringstagaren själv använder eller utan ersättning upplåter till annan, beräknas hyresförlusten som om den varit uthyrd mot skäligen hyra.

11. Skadeersättningsregler

Försäkringen ska inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast ge ersättning för genom avbrottet uppkommen, extra-kostnad och/eller hyresförlust.

11.1 Skadeersättning

Bolaget ersätter

- skada värderad enligt 10. Skadevärderingsregler
- kostnad för skadebegränsande åtgärder vilka inte beaktats vid skadevärderingen enligt ovan. Medför sådan kostnad nytta även efter ansvarstidens slut, ersätts högst det belopp som kan anses falla på ansvarstiden
- ränteförlust och/eller skälig räntekostnad under ansvarstiden med hänsyn till att ersättningen inte betalas förrän efter ansvarstidens slut. Vid beräkning av ränteförlust betalas avkastningsränta enligt Riksbankens referensränta med ett tillägg av 2 procentenheter med avdrag för
- självrisk enligt 6.

11.3 Tidpunkt för betalning av skadeersättning

Skada regleras efter ansvarstidens slut. Ersättning ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas ska ersättning betalas senast 1 månad efter det att bolaget erhållit utredningen eller värderingen.

11.4 Räntebestämmelser

Betalas skadeersättning senare än vad som sagts i 11.3 ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

För den tid som utbetalningen fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering betalar bolaget ränta enligt Riksbankens referensränta.

Ränta betalas inte om den är mindre än 1 procent av basbeloppet.

B RF:s Grundförsäkring

III Ansvarsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen avser endast i försäkringsbrevet angiven idrottslig verksamhet och sådan verksamhet som utgör ett direkt led i det ideella arbetet och gäller för försäkringstagaren (den försäkrade) och dennes arbetstagare* för skada orsakad i tjänsten.

Försäkringstagare är Sveriges Riksidrottsförbund.

* Definition - Arbetstagare

Med arbetstagare avses, förutom arbetstagare i arbetsrättslig mening, även den för vilken den försäkrade har principalsansvar enligt skadeståndslagen, även om anställningsförhållande inte föreligger. Med arbetstagare avses även styrelseledamöter, förtroendevalda med flera, utsedda enligt beslut från årsmöte eller styrelse.

1.1 Försäkrade

Försäkrade är

- Sveriges Riksidrottsförbund (RF) och samtliga till förbundet anslutna:
  - Specialidrottsförbund (SF)
  - Specialidrottsdistriktsförbund (SDF)
  - Distriktsidrottsförbund (DF)
  - Föreningar

Försäkrade är dessutom:

- Svenska Idrottsrörelsens Studieförbund (SISU)
- SISU-distrikt med lokalavdelningar
- Sveriges Olympiska Kommitté (SOK)
- Samorganisationer och allianser (ideella föreningar) bestående enbart av organisationer anslutna till RF.

Försäkringen gäller inte i något fall för förening eller annan försäkrad som är aktiebolag (s.k. IdrottsAB).

1.2 Fastighetsägaransvar

Försäkringen gäller också för ansvar för fastighet där verksamheten bedrivs och som till övervägande del används härför om den försäkrade är

- ägare till fastighet, eller
- brukare av fastighet och har övertagit fastighetsägaransvaret enligt sedvanligt nyttjanderättsavtal.

1.2.1 Byggnads- och anläggningsarbeten utförda på sådan fastighet omfattas av försäkringen om kostnader för detta under försäkringsåret uppgår till högst 10 basbelopp.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffat under den tid försäkringen varit betald och i kraft.

Vid miljöskada gäller dock försäkringen för skada som upptäckts under försäkringstiden.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i hela världen.

4. Vad försäkringen gäller för

4.1 Försäkringens omfattning

4.1.1 Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet

- enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler.

4.1.3 Produktansvar

Försäkringen omfattar även skadeståndsskyldighet för skada genom levererad produkt – produktansvarsskada.*

* Definition – Produktansvarsskada

Med skada genom levererad produkt förstås skada orsakad av defekt som funnits hos produkten när den sattes i omlopp av den försäkrade, eller som tillförts produkten genom åtgärd som den försäkrade eller, för hans räkning, annan person vidtagit.

4.2 Åtagande

Vid skadeståndskrav – som kan omfattas av försäkringen och som beräknas överstiga avtalad självrisk – åtar sig bolaget gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan, även om försäkringsbeloppet därigenom överskrids
- betala det skadestånd som den försäkrade är skyldig att utge.

4.3 Person- och sakskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för person- och sakskada samt förmögenhetsskada som är en direkt följd av sådan ersättningsbar skada och som drabbar samma skadelidande.

Ren förmögenhetsskada* ersätts endast i den omfattning som framgår av 4.5 och 4.6 nedan.

* Definition – Ren förmögenhetsskada

Med ren förmögenhetsskada förstås ekonomisk skada som uppkommer utan samband med att någon lider person- eller sakskada.

4.5 Miljö- och byggherreansvar

Sakskada, personskada och ren förmögenhetsskada (vid miljöansvar).

Försäkringen gäller för den försäkrades skadeståndsskyldighet för miljöskada*, enligt miljöbalken eller andra grannelagsrättsliga regler.

Försäkringen gäller även för den försäkrade i egenskap av byggherre på egen eller brukad fastighet och med de begränsningar som följer av 1.2.1 ovan.

- Försäkringen gäller dock endast under förutsättning att
- fel tillfälligt begåtts
- fel plötsligt och oförutsett uppkommit på byggnad, anläggning eller anordning.

Vid personskada gäller försäkringen utan de begränsningar som anges i ovanstående stycke, då skadan uppkommit till följd av byggnads-, anläggnings- eller installationsarbete och den försäkrade är skadeståndsansvarig i egenskap av byggherre på egen eller brukad fastighet och med de begränsningar som följer av 1.2.1 ovan.

Försäkringen gäller inte i något fall för miljöskada som den försäkrade i egenskap av entreprenör kan åläggas enligt miljöbalken eller andra grannelagsrättsliga regler.

*Definition – Miljöskada

Med miljöskada förstås skada genom

- förorening av vattendrag, sjöar eller andra vattenområden,
- förorening av grundvatten
- ändring av grundvattennivån
- luftförorening
- markförorening
- buller
- skakning, eller
- annan liknande störning.

4.6 Ekonomisk och ideell skada vid dataregisteransvar

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för ekonomisk och ideell skada som den försäkrade i egenskap av registeransvarig kan åläggas enligt 48 § personuppgiftslagen (PUL).

5. Undantag – begränsningar**5.1 Böter och viten**

Försäkringen gäller inte för böter och viten.

5.2 Straffskadestånd

Försäkringen gäller inte för straffskadestånd.

5.3 Skada på levererad produkt

Försäkringen gäller inte för skada på produkt som den försäkrade levererar och inte heller för förmögenhetsförlust till följd därav.

Försäkringen gäller inte heller för skada som kan avhjälpas genom åtgärdande av fel, brist eller defekt hos levererad produkt.

Produkten anses levererad då den enligt köprättsliga regler avlämnats.

Har den försäkrade utfört eller låtit utföra installation, montage eller annan åtgärd i samband med leverans ingår dessa åtaganden i den levererade produkten.

Undantaget avser inte skada som inträffar till följd av att den försäkrade fullgör avtal som inte har samband med leveransavtalet

5.4 Undantagna produkter

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av skadebringande egenskaper hos följande produkter

- asbest
- formaldehyd
- PCB (PCB står för Poly Chlorinated Biphenyls, polyklorerade bifenyler)
- läkemedel*
- silikonbaserade implantat
- luftfartyg eller komponenter till dessa.

*Definition – Läkemedel

Med läkemedel avses läkemedel enligt läkemedelslagen (1992:859).

5.5 Reklamation, återtagande

Försäkringen gäller inte för kostnad i samband med reklamation, återtagande, reparation, återställande, utbyte, borttagande eller indragning av levererad produkt.

5.6 Ingrepps- och utbyteskostnader

Om egendom skadas och skadan inte ersätts av denna försäkring, ersätts inte heller kostnader för åtgärder föranledda av att egendomen måste undersökas, repareras eller bytas ut och att ingrepp därvid måste ske i annan egendom än den levererade produkten.

Dock ersätts hälften av kostnaderna för ingrepp som är gemen-

samt för att undersöka, reparera eller byta ut såväl undantagen som ersättningsbar egendom.

Vad som anges i första och andra stycket beträffande ersättning för ingrepp gäller även för demontering, flyttning eller annan åtkomståtgärd.

5.7 Bristande prestationsförmåga

Försäkringen gäller inte för skada som beror på funktionsbrist, för låg verkningsgrad eller bristande prestationsförmåga hos den levererade produkten, i den mån skadeståndsanspråket endast kan grundas på uttrycklig eller underförstådd utfästelse eller garanti.

5.8 Bristande lämplighet

Försäkringen gäller inte vid skada genom levererad produkt när den försäkrade underlåtit att utföra sedvanliga undersökningar, provningar eller analyser för att fastställa produktens lämplighet för avsett ändamål och detta medfört att defekt i produkten inte upptäckts.

5.9 Förutsebar skada

Försäkringen gäller inte för skada som orsakats av handlande eller underlåtenhet som – med hänsyn till omständigheterna – inneburit betydande risk för skadas uppkomst. Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att varken den försäkrade eller dennes arbetsledning varit medveten om eller borde ha varit medveten om skaderisken.

Vid skada genom levererad produkt eller egendom gäller försäkringen inte när den försäkrade eller hans arbetsledning känt till felet eller bristen innan skadan uppkom och underlåtit att vidta rimliga åtgärder för att förhindra den.

5.10 Omhändertagen egendom

Försäkringen gäller inte för skada på

- egendom som den försäkrade eller för hans räkning annan person hyrt, leasat, lånat eller annars nyttjat. Försäkringen gäller dock för skada genom brand och utströmning av vatten från ledningssystem på lokal eller byggnad som försäkringstagaren hyr för sin verksamhet.
- sådan del av egendomen som skadats på grund av att delen felaktigt eller bristfälligt åtgärdats eller hanterats vid utförande av den försäkrades åtagande. Denna begränsning gäller dock inte vid skada på egendom som, utan särskilt åtagande om detta, transporterats eller lyfts
- egendom som försäkrad eller annan för hans räkning åtagit sig att uppföra, tillverka eller förvara
- egendom som skadas till följd av ingrepp i bärande konstruktion i hus, broar och andra byggnadsverk.

Här avses även kostnader som uppkommer på grund av att egendomen måste undersökas, repareras eller bytas ut och att ingrepp därvid måste ske i annan egendom.

5.11 Trafik med motordrivet fordon

Försäkringen gäller inte för skada när den försäkrade eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av

- motordrivet fordon, husvagn, eller annat släpfordon då skadan uppkommit till följd av trafik med fordonet
- motordrivet fordon när det används för tävling, träning, övningskörning, uppvisning eller liknande inom inhägnat område.

Detta undantag tillämpas även om den försäkrade har underlåtit att teckna trafikförsäkring, motortävlingsförsäkring eller motsvarande försäkring.

5.12 Luftfartyg, skepp, båtar och liknande

Försäkringen gäller inte för skada när den försäkrade eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av

- luftfartyg, svävare eller hydrokopter
- segel- eller maskindrivna skepp och båtar vid sakskada till följd av kollision med fasta eller flytande föremål eller av dessa bogserade föremål
- kassuner, pontoner, pontonkranar, mudderverk eller bogserade föremål.

5.13 Nederbörd

Försäkringen gäller inte för skada som består i eller är en direkt följd av

- fukt eller kondens
- översvämning i samband med nederbörd – även nederbörd i form av snö

såvida inte skadan beror på

- att fel tillfälligt begåtts
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommit på byggnad, anläggning eller anordning.

5.14 Rådgivande verksamhet

Försäkringen gäller inte för skada uppkommen till följd av fel eller brist i utredningar, beskrivningar, beräkningar, ritningar, råd eller anvisningar, som lämnats i yrkesmässigt rådgivande verksamhet och således inte ingår i ett visst leverans- eller entreprenaduppdrag.

5.15 Annan försäkring

Försäkringen gäller inte i den mån skadan kan ersättas genom arbetsskade- eller socialförsäkring. Undantaget tillämpas inte i den mån lagenlig regressrätt föreligger.

Vid skada som kan omfattas av trygghetsförsäkring vid arbetsskada enligt kollektivavtal eller liknande, eller patientförsäkring enligt patientskadelagen (1996:799), gäller inte ansvarsförsäkringen. Detta gäller även om försäkringstagaren underlåtit att teckna sådan försäkring.

5.16 Åsidosättande av lag eller myndighets föreskrift

Försäkringen gäller inte för skada som orsakats genom åsidosättande av lag eller myndighets föreskrifter, såvida inte den försäkrade kan visa att arbetsledningen varken haft eller bort ha haft kännedom om åsidosättandet.

5.17 Krav mellan försäkrade

Försäkringen gäller inte för skada som de försäkrade orsakar varandra, om inte annat anges i försäkringsbrevet.

5.18 Byggherreansvar

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av byggherre.

Försäkringen gäller inte heller då den försäkrade enligt avtal övertagit byggherrens ansvar enligt miljöbalken, vattenlagen eller andra grannelagsrättsliga regler.

Försäkringen gäller dock enligt 4.5, tredje till och med femte stycket.

5.19 Isbristning

Försäkringen gäller inte för skada som uppkommer till följd av att isen brister vid

- motortävling, flyguppvisning eller flygtävling, trav- eller ridtävling på sjöisbana
- fordonsparkering på sjöis.

6. Försäkringsbelopp – Högsta ersättning

Försäkringsbeloppet, som anges i försäkringsbrevet, utgör högsta ersättning som bolaget betalar för skadestånd, utrednings-, förhandlings- och räddningskostnader.

6.1 Sammanlagd ersättningskyldighet

Bolagets sammanlagda ersättningskyldighet för person- och sakskada är begränsad till

- 1 försäkringsbelopp för varje skada och totalt 2 försäkringsbelopp per försäkringsår, om inte annat anges i 6.2–6.9.

6.2 Skada genom levererad produkt

– Produktansvar – serieskada

Vid skada genom levererad produkt är ersättningen begränsad till

- 1 försäkringsbelopp för skador som orsakats av samma defekt hos en eller flera produkter oavsett om skadorna inträffar under ett eller flera försäkringsår. Ersättning lämnas därvid intill det försäkringsbelopp som gäller vid den tidpunkt då första skadan inträffade.

6.3 Skada av samma orsak vid samma tillfälle

Om flera skador uppkommit av samma orsak och inträffat vid samma tillfälle är ersättningen begränsad till sammanlagt

- 1 försäkringsbelopp.

6.5 Skada vid miljöansvar

Vid skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada enligt miljöbalken är ersättningen begränsad till

- 25 basbelopp vid varje skada.

6.6 Skada vid byggherreansvar

Vid byggherreansvarsskada på grund av byggnads- och anläggningsarbeten på egen fastighet är ersättningsbeloppet begränsat till

- 25 basbelopp vid varje skada.

6.7 Skada vid dataregisteransvar

Vid skadeståndsskyldighet för ekonomisk och ideell skada vid dataregisteransvar är ersättningen begränsad till

- 10 basbelopp vid varje skada och 100 basbelopp för samtliga skador som inträffat under samma försäkringsår.

6.8 Skada vid lyft

Vid skada på egendom som lyfts är ersättningen begränsad till

- 5 basbelopp vid varje skada.

6.9 Skada vid nyckelförlust

Vid skada till följd av nyckelförlust som medför ändring eller byte av låscylindrar är ersättningen begränsad till

- 1 basbelopp vid varje skada.

6.10 Skada på hyrd byggnad eller lokal

Vid skada på hyrd byggnad eller lokal är ersättningen begränsad till

- 25 basbelopp vid varje skada

7. Självrisk

7.1 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från de sammanlagda kostnaderna för skadestånd, sakkunnigutredning, förhandling, rättegång och räddningsåtgärd ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Försäkringen gäller med en grundsjälvrisk som, om inte annat anges i försäkringsbrevet, är 20 procent av basbeloppet. Avtal kan

träffas om annan grundsjälvrisk. Om vald grundsjälvrisk är högre än särskild självrisk enligt 7.4 nedan, gäller grundsjälvrisk.

- Endast en självrisk dras
- vid flera skador som orsakats av samma slags defekt hos en eller flera levererade produkter
- för skador som uppkommit av samma orsak och vid samma tillfälle.

7.4 Särskild självrisk

7.4.1 Särskild självrisk – sprängning, arbetsmaskin, maskindriven kran, brandfarlig vätska

Självrisk är 0,5 basbelopp vid sakskada orsakad av

- sprängningsarbeten
- arbetsmaskin avsedd för grävning-, planerings- eller schaktningensarbeten
- maskindriven kran
- brandfarlig vätska samt oljor av alla slag.

7.4.2 Särskild självrisk - Heta arbeten

Självrisk är 30 procent av skadebeloppet, dock lägst 1 och högst 10 basbelopp vid brandskada orsakad av svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg eller annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

7.4.3 Särskild självrisk – Miljö- och byggherreansvar

Självrisk är 1 basbelopp vid varje skada som ersätts vid byggherreansvar och vid ren förmögenhetsskada vid miljöansvar enligt 4.5.

8 Åtgärder i samband med skada

8.1 Räddningsplikt

Med hänvisning till X Allmänna avtalsbestämmelser 4.7 i övrigt, ska den försäkrade, då skada som kan förväntas föranleda skadeståndskrav inträffat eller kan befaras komma att inträffa, efter förmåga verka för att begränsa eller avvärja skadan. Häri innefattas bland annat reklamation, återtagande, reparation, med flera åtgärder som omnämns i 5.5.

Den försäkrade ska vidare, om någon annan är ersättningskyldig, vidta erforderliga åtgärder för att bevara bolagets rätt mot denne.

Beträffande påföljd om räddningsplikten inte efterlevs, se X Allmänna avtalsbestämmelser 4.7.1.

8.2 Anmälan om skada

Skada som kan förväntas medföra skadeståndskrav ska anmälas till bolaget så snart som möjligt.

8.3 Tidpunkt för skadeståndskrav

Skadeståndskrav ska vidarebefordras till bolaget snarast efter det att försäkrad erhållit dem.

8.4 Utredning med mera

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar, som är av betydelse för att bedöma skadefallet och den försäkrades ansvarighet, vilka kan genomföras inom den försäkrades verksamhet. I händelse av rättegång ska den försäkrade tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

8.5 Dokumentationsplikt

Dokumentation i form av konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept och liknande handlingar ska i rimlig

omfattning bevaras och på bolagets begäran företas när det kan vara av betydelse för bedömningen av skadan (för att kunna fastställa leveranstidpunkt, om skadeståndsskyldighet föreligger, om produkt varit defekt vid leverans och så vidare).

8.6 Påföljd vid försummelse att anmäla försäkringsfall med mera

Om den försäkrade inte anmäler skada enligt 8.2 eller inte medverkar vid utredningen enligt 8.4 och 8.5 och detta medför skada för bolaget kan påföljd inträda enligt X Allmänna avtalsbestämmelser 4.4.

8.7 Uppgörelse i godo

Om bolaget så begär är den försäkrade skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den skadelidande. Den försäkrade har dock inte rätt att utan bolagets tillåtelse medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningskrav eller utbetala ersättning. Iakttar den försäkrade inte av bolaget lämnade föreskrifter gäller inte försäkringen.

Har bolaget förklarat sig villigt att göra upp i godo med den som kräver skadestånd är bolaget fritt från skyldighet att ersätta därefter uppkommen kostnad och att företa ytterligare utredning.

8.8 Polisutredning och rättegång

Har den försäkrade i sak som kan beröra försäkringen kallats till förhör inför polis- eller annan myndighet eller har han i sådan sak instämts till domstol, ska han omedelbart underätta bolaget.

Bolaget har rätt att efter samråd med den försäkrade utse rättegångsombud samt lämna denne för rättegången erforderliga anvisningar och instruktioner.

9. Skadeersättningsregler

9.1 Skadeersättning

Bolaget ersätter

- kostnader enligt åtagande i 4.2
- räddningskostnader enligt 9.2 med avdrag för
- självrisk enligt 7

samt med tillämpning av villkorens bestämmelser i övrigt där ersättningen kan påverkas.

9.2 Räddningskostnad

Om den försäkrade haft utgift (räddningskostnad) för att begränsa omedelbart förestående eller inträffad skada som kan föranleda skadeståndsskyldighet som omfattas av försäkringen, lämnas ersättning om åtgärderna med hänsyn till omständigheterna varit skäliga.

Ersättning lämnas dock inte för att avvärja befarad skada på grund av defekt hos levererad produkt genom reklamation, återtagande, reparation, återställande, utbyte, borttagande eller indragning av levererad produkt.

9.4 Tidpunkt för betalning av ersättning och räntebestämmelser

Ersättning ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 8.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan, betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Ränta betalas inte om den är mindre än 1 procent av basbeloppet.

Bolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på honom enligt 8.

IV Patientförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller för hälso- och sjukvårdspersonal då de på uppdrag av en idrottsförening bedriver hälso- och sjukvård i Sverige. Försäkringen gäller inte om nämnda hälso- och sjukvård omfattas av annan patientförsäkring.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som orsakats under den tid försäkringen varit betald och i kraft.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som har uppkommit i samband med hälso- och sjukvård i Sverige.

4. Vad försäkringen gäller för

4.1 Försäkringens omfattning

Försäkringen omfattar ersättningsskyldighet enligt patientskadelagen (1996:799) för personskada som orsakats patient i samband med av försäkringstagaren i Sverige bedriven hälso- och sjukvård.

4.2 Åtagande

Vid krav på patientskadeersättning enligt patientskadelagen – som kan omfattas av försäkringen – åtar sig bolaget gentemot den försäkrade att

- utreda om rätt till patientskadeersättning föreligger
- förhandla med den som kräver patientskadeersättning
- föra den försäkrades talan vid rättegång om skadestånd med anledning av sådan skada som avses i patientskadelagen, och därvid betala de rättegångskostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan
- betala den patientskadeersättning som den försäkrade är skyldig att utge.

4.3 Patientskada

Patientskadeersättning lämnas för personskada på patient om det föreligger övervägande sannolikhet för att skadan är orsakad av

4.3.1 undersökning, vård, behandling eller liknande åtgärd under förutsättning att skadan kunnat undvikas antingen genom ett annat utförande av det valda förfarandet eller genom val av annat tillgängligt förfarande som, enligt en bedömning i efterhand från medicinsk synpunkt skulle ha tillgodosett vårdbehovet på ett mindre riskfyllt sätt

4.3.2 fel hos medicinskteknisk produkt eller sjukvårdsutrustning använd vid undersökning, vård, behandling eller liknande åtgärd eller felaktig hantering därav

4.3.3 felaktig diagnostisering

4.3.4 överföring av smittämne som lett till infektion i samband med undersökning, vård, behandling eller liknande åtgärd

4.3.5 olycksfall i samband med undersökning, vård, behandling

eller liknande åtgärd eller under sjuktransport eller i samband med brand eller annan skada på vårdlokaler eller utrustning, eller

4.3.6 förordnande eller utlämnande av läkemedel i strid med föreskrifter eller anvisningar.

Vid prövning av rätt till ersättning enligt 4.3.1 och 4.3.3 ska den handlingsnorm tillämpas som gäller för en erfaren specialist eller annan erfaren yrkesutövare inom området.

Rätt till ersättning enligt 4.3.4 är utesluten i de fall omständigheterna är sådana att infektionen skäligen måste tålas. Hänsyn ska därvid tas till arten och svårighetsgraden av den sjukdom eller skada som åtgärden avsett, patientens hälsotillstånd i övrigt samt möjligheten att förutse infektionen.

5. Undantag

Patientskadeersättning lämnas inte om

5.1 skadan är en följd av ett nödvändigt förfarande för diagnostisering eller behandling av en sjukdom eller skada som utan behandling är direkt livshotande eller leder till svår invaliditet

5.2 skadan orsakats av läkemedel i annat fall än som avses i 4.3.6.

6. Försäkringsbelopp – Högsta ersättning

Patientskadeersättning är för varje skadehändelse begränsad till högst 1 000 gånger basbeloppet.

För varje skadad patient lämnas dock för varje skadehändelse patientskadeersättning med högst 200 gånger detta basbelopp.

7. Självrisk

7.1 Avdrag från utgående ersättning

Från utgående patientskadeersättning avräknas ett belopp motsvarande 5 procent av basbeloppet enligt ovan.

8. Åtgärder i samband med skada

8.1 Anmälan om skada

Skada som kan förväntas medföra ersättningskrav ska anmälas till bolaget så snart som möjligt.

8.2 Ersättningskrav

8.2.1 Tidpunkt för ersättningskrav

Ersättningskrav med anledning av sådan skada som avses i patientskadelagen ska vidarebefordras till bolaget snarast efter det att försäkrad erhållit dem.

8.3 Utredning med mera

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar som är av betydelse för att bedöma skadefallet och vilka kan genomföras inom den försäkrades verksamhet. I händelse av rättegång ska den försäkrade tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnebevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

8.4 Preskription

Du förlorar din rätt till ersättning om du inte väcker talan mot oss inom tio år från den tidpunkt då skadan orsakades.

Om du begär omprövning enligt 5 kap 5 § skadeståndslagen får talan dock väckas inom tre år från tidpunkten när det

förhållande som ligger till grund för omprövningsyrkandet inträde.

Om du vill ha ersättning och har anmält skadan till vårdgivare eller oss inom tio år eller begärt omprövning enligt 5 kap 5 § skadeståndslagen är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från det att du fick del av vårt slutliga ställningstagande till anspråket.

Om talan inte väcks i rätt tid enligt styckena ovan går rätten till ersättning förlorad.

Talan får väckas senare än tio år endast om det finns synnerliga skäl. Vid bedömningen ska det särskilt beaktas om du har varit förhindrad att framställa anspråket i tid.

8.9 Patientskadenämnden

Principiella eller tvistiga ersättningsfall ska på begäran av patient, annan skadelidande, försäkringstagaren, bolaget eller domstol underställas Patientskadenämnden för prövning.

Om du vill inhämta yttrande från Patientskadenämnden ska du begära det senast ett år från det att du fick del av vårt slutliga ställningstagande till ersättningsanspråket.

9. Skadevärderingsregler

9.1 Patientskadeersättning

Patientskadeersättning bestäms enligt 5 kap. 1–5 §§ och 6 kap. 1 § skadeståndslagen (1972:207) med de begränsningar som anges i 9–11 §§ patientskadelagen (1996:799).

10. Skadeersättningsregler

10.1 Skadeersättning

Bolaget ersätter

- kostnader enligt åtagande i 4.2 med avdrag för

- självrisk med mera enligt 7

samt med tillämpning av villkorens bestämmelser i övrigt där ersättningen kan påverkas.

10.4 Tidpunkt för betalning av ersättning och räntebestämmelser

Ersättning ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan, betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Ränta betalas dock inte om räntebeloppet är mindre än 1 procent av basbeloppet. Bolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som enligt detta villkor ankommit på honom.

V Rättsskyddsförsäkring

A. Tvistemål

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen avser endast i försäkringsbrevet angiven verksamhet och gäller för försäkringstagaren (den försäkrade). Försäkringen gäller också för den försäkrade såsom nyttjare av fastighet där verksamheten bedrivs och som till övervägande del används för denna.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist som uppkommit under den tid försäkringen varit betalad och i kraft, under förutsättning att försäkringsskydd för samma risk varit gällande under en sammanhängande tid av minst 2 år, när tvist uppkommer. Har försäkringstagaren under nämnda tid haft motsvarande rättsskyddsförsäkring i annat försäkringsbolag får denna tid tillgodoräknas.

Om försäkringsskyddet inte har varit gällande under en sammanhängande tid av 2 år när tvisten uppkommer, gäller försäkringen under förutsättning att de händelser eller omständigheter, som ligger till grund för anspråket, inträffat under försäkringstiden samt att försäkringen gällt vid tidpunkten för tvistens uppkomst.

Försäkringen gäller även för tvist som uppkommer efter det att försäkringen upphört på grund av att den försäkrade verksamheten upphört, förutsatt att de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat under försäkringstiden samt att inte längre tid än 10 år förflutit sedan händelserna och omständigheterna inträffade.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist, som kan prövas som tvistemål med motpart som har hemvist inom Norden eller för tvist avseende fastighet belägen inom Norden.

4. Vad försäkringen gäller för

Bolaget betalar i följande fall (4.1–4.3) vid varje tvist nödvändiga och skäligen ombuds- och rättegångskostnader samt kostnader för skäligen utredningar beställda av ombudet, med undantag för vad som framgår av punkterna A5, B5 samt D1. För att försäkringen ska gälla måste den försäkrade anlita ombud enligt D3.1.

4.1 Tvist utan rättegång

Den försäkrades egna ombudskostnader i tvist som kan prövas som tvistemål i tingsrätt, fastighetsdomstol, statens VA-nämnd, miljödomstol eller av dispaschör i Sverige eller motsvarande domstolar i övriga nordiska länder. Såvitt gäller miljödomstol avses endast tvist om skadestånd enligt 32 kap miljöbalken.

Försäkringen gäller således inte för tvist som kan eller ska prövas av administrativa myndigheter, förvaltningsdomstolar eller andra specialdomstolar än vad som anges ovan.

Är tvisten sådan att den först kan eller ska handläggas eller prövas av annan instans (till exempel hyresnämnd, lantmäterimyndighet, konkurrensverket eller kronofogdemyndigheten) betalas endast de kostnader som uppkommit efter sådan prövning eller handläggning.

4.2 Tvist med rättegång

Rättegångskostnader i tvist enligt 4.1 – både den försäkrades egna och sådana som han efter sakprövning förpliktigats utge. I sådana mål gäller försäkringen även för resning, dock endast om resning beviljats, samt även hyresmål som prövas av Svea Hovrätt. Med rättegångskostnad avses även kostnad för medlare, förordnad enligt 42 kap rättegångsbalken.

Rättegångskostnader som den försäkrade vid förlikning under rättegång åtagit sig att betala till motpart under förutsätt-

ning att det är uppenbart att domstolen skulle ha ålagt den försäkrade att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvisten hade prövats.

4.3 Tvist med skiljemannaförfarande

Försäkringen gäller för kostnader för skiljemannaförfarande, om tvisten utan sådant förfarande kunde ha prövats av i 4.1 första stycket nämnda domstolar.

Ersättning lämnas för den försäkrades egna kostnader och för sådana motpartskostnader som han, efter skiljemännens prövning förpliktigats utge – med undantag för ersättning till skiljemännen.

5 Undantag – begränsningar

Försäkringen gäller inte för tvist, mål eller ärende

5.1 som rör förhållandet mellan arbetsgivare och nuvarande eller förutvarande arbetstagar (arbetstvister).

5.2 där värdet av vad som yrkas inte överstiger 0,5 basbelopp. Detta undantag tillämpas inte vid tvist på grund av försäkringsavtalet eller där rätten enligt 1 kap 3 d § rättegångsbalken beslutat att tvisten ska handläggas enligt allmänna regler

5.3 som avser fordran eller annat anspråk, som överlåtit på den försäkrade eller som gäller borgensåtagande eller liknande åtagande

5.4 som gäller den försäkrade såsom ägare, brukare, eller förare av motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon, luftfartyg, skepp, ång-, motor- eller segelbåt, som inte omfattas av egendomsskyddet

5.5 när försäkrad begär eller för talan om tillstånd, godkännande eller liknande om saken prövas av fastighetsdomstol eller miljödomstol

5.6 som rör sådan av försäkringstagaren bedriven eller planerad verksamhet eller del därav som enligt miljöbalken anses vara miljöfarlig verksamhet, oavsett om denna lag åberopas eller inte

5.7 som avser ersättningsanspråk mot den försäkrade, om trafik- eller ansvarsförsäkring eller patientförsäkring enligt patientskadelagen (1996:799) täcker eller skulle kunna täcka sådant ersättningsansvar – oavsett om försäkring finns eller inte

5.8 där den försäkrade är konkursgäldenär eller där försäkringstagare är part i ackordsförfarande utan konkurs eller i förfarande gällande företagsrekonstruktion

5.9 om den försäkrade inte har befogat intresse av att få sin sak prövad

5.10 som gäller för skadestånd eller annat anspråk mot försäkringstagaren på grund av gärning som föranlett misstanke om eller åtal för uppsåtliga brott

5.11 som avser patent- eller annan immaterialrätt

5.12 enligt marknadsföringslagen

5.13 som avser tvist mellan delägare i det försäkrade företaget eller tvist mellan företag i samma koncern som omfattas av denna försäkring.

5.14 som gäller den försäkrade som ägare av fastighet eller innehavare av tomträtt som inte är försäkrad i bolaget

6. Självrisk

Självrisken är 20 procent av basbeloppet samt 20 procent av skadekostnaden som överstiger 20 procent av basbeloppet.

B. Skattemål

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen avser endast i försäkringsbrevet angiven verksamhet och gäller för försäkringstagaren (den försäkrade).

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist i skattemål under förutsättning att rättsskyddsförsäkringen för skattemål varit betald och i kraft under det beskattningsår då den händelse som orsakade tvisten inträffade och alltså är i kraft när skattemålet anhängiggörs. Rättsskyddsförsäkring för skattemål i annat försäkringsbolag under del av denna tid får tillgodoräknas försäkrad.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skattemål i Sverige.

4. Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för nödvändiga och skäliga ombudskostnader i förvaltningsrätt, kammarrätt och Högsta förvaltningsdomstolen vid tvist i skattemål angående taxering av den försäkrade verksamheten.

5 Undantag – begränsningar

Försäkringen gäller inte för skattemål

5.1 som rör skattebrott

5.2 som rör skönstaxering

5.3 som avser förhandsbesked

5.4 som avser eftertaxering som beror på att försäkrad fullgjort sin uppgiftsplikt på ett oriktigt sätt

5.5 som rör beskattningsfråga där skattebeloppet inte överstiger 0,5 basbelopp

5.6 som avser köp eller försäljning av aktier eller andra andelsbevis

Försäkringen ersätter inte heller

5.7 avgifter eller skattetillägg

5.8 ombudskostnader i den mån dessa kan betalas av statliga medel.

6. Självrisk

Självrisken är 20 procent av basbeloppet samt 20 procent av skadekostnaden som överstiger 20 procent av basbeloppet.

D. Gemensamma bestämmelser

1. Vad försäkringen inte gäller för

1.1 Eget arbete med mera

Försäkringen lämnar inte ersättning för

- kostnader som avser eget arbete, förlorad inkomst, resor eller uppehälle för någon av de försäkrade eller för annan med väsentligt inflytande i den försäkrade verksamheten
- kostnader för utredning om innehålllet i utomnordisk rätt

- kostnader för ombuds resor utom Norden
- kostnader för verkställighet av dom, beslut eller avtal
- kostnader när den försäkrade tillerkänts skadestånd som också får anses täcka advokatkostnader och övriga kostnader.

1.2 Vissa merkostnader

Försäkringen gäller inte för merkostnader som kan uppstå genom att den försäkrade

- anlitar flera ombud eller byter ombud
- anlitar annat ombud än vad som är lämpligt med hänsyn till orten där verksamheten bedrivs eller ärendets natur
- gjort sig skyldig till försumlig processföring eller annars förfarit försumligt
- underlåtit möjligheten att få ersättning av motparten
- krävs på högre ersättning för ombuds- och utredningskostnader än vad som utdömts vid domstolsprövning.

1.3 Kostnader från motpart

Försäkringen gäller inte för kostnad som ska betalas av motpart.

2. Försäkringsbelopp – Högsta ersättning

Bolagets ersättningsskyldighet är vid varje skada begränsad till det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet.

En skada föreligger om två eller flera av de försäkrade står på samma sida i en tvist. När den försäkrade har flera tvister som avser samma angelägenheter eller där yrkandena stöder sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter – även om yrkandena inte stöder sig på samma rättsliga grund – räknas dessa som en skada.

Flera skattemål anses som ett mål om de hänför sig till samma beskattningsår.

3. Åtgärder i samband med skada

Rättsskyddsskada ska anmälas skriftligen till bolaget så snart som möjligt.

3.1 Val av ombud

För att försäkringen ska gälla måste den försäkrade anlita ombud. Denne ska

- vara ledamot av Sveriges Advokatsamfund (advokat) eller vara biträdande jurist som är anställd på advokatbyrå eller
- på annat tillfredsställande sätt ha visat att han är lämplig för uppdraget.

Försäkringstagaren och bolaget kan begära att Svensk Försäkrings Nämnd för Rättsskyddsfrågor avger ett rådgivande yttrande i frågan om ombudets lämplighet.

Bolaget, advokaten eller den biträdande juristen har rätt att begära prövning av skäligheten av arvode eller andra kostnadsanspråk hos Svensk Försäkrings Ombudskostnadsnämnd (OKN). Om ombudet inte är advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå kan Svensk Försäkrings Nämnd för Rättsskyddsfrågor (NFR) pröva skäligheten av arvodes- eller kostnadsersättningen.

4. Skadeersättningsregler

4.1 Tidpunkt för betalning av ersättning och räntbestämmelser

Den ersättning som ska utgå från rättsskyddsförsäkringen regleras direkt med den försäkrades eget ombud när ärendet har slutredovisats.

Ersättning à conto kan utbetalas om det finns skäl till det med hänsyn till det arbete som lagts ned i ärendet och till den tid som återstår innan ersättningen kan fastställas. Betalning à conto sker inte oftare än en gång i halvåret.

VI Förmögenhetsbrottsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen avser endast i försäkringsbrevet angiven verksamhet och gäller för försäkringstagaren (den försäkrade).

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada till följd av brott som upptäcks under den tid försäkringen varit betald och i kraft. Ersättning lämnas dock endast för skada som upptäcks inom tre år efter brottets förövande. Brottet ska ha begåtts efter försäkringens begynnelse dag.

Skada som helt eller delvis inträffar före begynnelse dagen omfattas inte till någon del av försäkringen.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada genom brott som begåtts inom Norden om inte annat anges i försäkringsbrevet.

4. Vad försäkringen gäller för

4.1 Försäkringens omfattning

4.1.1 Försäkringen gäller för den förmögenhetsförlust som åsamkas den försäkrade genom att arbetstagare*, i sin tjänst hos eller i samband med uppdrag för den försäkrade bevisligen gjort sig skyldig till något av följande i brottsbalken angivna förmögenhetsbrott:

- förskingring, undandräkt eller grov förskingring
- bedrägeri, bedrägligt beteende eller grovt bedrägeri
- stöld eller grov stöld
- trolöshet mot huvudman, dock endast i den mån den försäkrade kan visa att syftet varit att bereda vinning för annan än den försäkrade och att detta inneburit skada för den försäkrade

Har brott begåtts utanför Sverige gäller försäkringen för brott med motsvarande gärningsbeskrivning enligt tillämplig lag på gärningsorten.

*Definition – Arbetstagare

Med arbetstagare avses, förutom arbetstagare i arbetsrättslig mening, även den för vilken den försäkrade har principalsansvar enligt skadeståndslagen, även om anställningsförhållande inte föreligger. Med arbetstagare avses även styrelseledamöter, förtroendevalda med flera, utsedda enligt beslut från årsmöte eller styrelse.

Har brott förövats utanför Sverige, tillämpas det arbetstagarbegrepp som gäller enligt tillämplig lag på gärningsorten.

4.1.2 Försäkringen gäller även för den skadeståndsskyldighet som kan åligga den försäkrade genom arbetstagare som i sin tjänst hos den försäkrade gjort sig skyldig till brott som anges i 4.1.1. mot annan.

4.1.3 Kan det inte fastställas vem som begått brottet gäller försäkringen endast om den försäkrade genom tillförlitlig utredning, förmår styrka att någon av den försäkrades arbetstagare i tjänsten eller i samband med uppdrag gjort sig skyldig till brottet.

4.2 Tillägsavtal fordras – Databrott

Utan särskilt avtal gäller inte försäkringen för den förmögenhetsförlust som åsamkas den försäkrade genom databrott* som förövats av annan än av arbetstagare.

* Definition – Databrott

Med databrott avses brottslig handling som förövas genom ändring i program eller upptagning eller på annat sätt olovlig påverkan av resultatet av en automatisk informationsbehandling eller någon annan liknande automatisk process.

4.4 Åtagande

Vid skada som omfattas av försäkringen och som beräknas överstiga avtalad självrisk, åtar sig bolaget att

- betala den skada som förorsakats den försäkrade
- vid skadeståndskrav – som kan omfattas av försäkringen och som beräknas överstiga avtalad självrisk
  - utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
  - förhandla med den som kräver skadestånd
  - föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemanförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemanakostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan
  - betala det skadestånd som den försäkrade är skyldig att utge.

5. Undantag – begränsningar

5.1 Utrednings- och revisionskostnader

Försäkringen gäller inte för utrednings- och revisionskostnader för att fastställa skadans orsak och omfattning även om kostnaden uppkommer i samband med rättegång.

5.2 Ränta

Försäkringen gäller inte för ränteförlust till följd av skadan. Dröjsmålsränta kan ersättas enligt 11.5.

5.3 Förlust av goodwill eller annan indirekt förlust

Försäkringen gäller inte för förlust av goodwill eller annan indirekt förlust såsom utebliven vinst eller intäkt till följd av att den försäkrade inte kan bedriva sin verksamhet på avsett vis till exempel genom förlust av datorutnyttjande eller tid.

5.4 Bestickning, affärshemlighet med mera

Försäkringen gäller inte för skada genom bestickning, yppande av affärshemlighet eller annan konfidentiell information av vilket slag det vara må.

5.5 Förlust efter upptäckt

Försäkringen gäller inte för skada genom brott som förövats av arbetstagare, efter det att genom försäkringen ersättningsbart skadefall, orsakat av denne, har upptäckts.

5.6 Förväntad förlust

Försäkringen gäller inte för skada som uppkommer under sådana omständigheter, att det för den försäkrades VD, styrelseledamot eller ledande befattningshavare som inte förövat brottet, borde ha stått klart att skada med stor sannolikhet skulle komma att inträffa och som de skäligen hade kunnat förhindra. Försäkringen gäller inte heller för skada som den försäkrade vid försäkringens tecknande insåg eller borde ha insett skulle komma att inträffa.

5.7 Svinn

Försäkringen gäller inte för skada där lagervärdering eller resultaträkning är enda beviset på förlusten.

5.8 Aktieägare eller motsvarande

Försäkringen gäller inte för skada som orsakats det försäkrade

bolaget (aktiebolag) av arbetstagare som, tillsammans eller var för sig, kontrollerar mer än 5 procent av aktiernas röstvärde i det försäkrade bolaget eller i dess dotterbolag. Försäkringen gäller inte heller för skada som åsamkas försäkrat handelsbolag eller kommanditbolag av dess bolagsman eller som åsamkas annan försäkrad rörelse av dess ägare.

5.9 VD/Styrelseansvar

Försäkringen gäller inte för skada som kan ersättas genom VD/styrelseansvarsförsäkring. Detta gäller även om försäkrings-tagaren underlåtit att teckna sådan försäkring.

5.10 Viten och böter

Försäkringen gäller inte för viten, böter eller straffskadestånd.

5.11 Datavirus

Försäkringen gäller inte för skada genom datavirus* oavsett vad som orsakat detta.

**Definition – Datavirus*

Med datavirus avses att program eller instruktioner kopierar sig själva (smittar) till andra existerande program och filer och därigenom åstadkommer oönskade effekter.

6. Försäkringsbelopp – Högsta ersättning

Försäkringsbeloppet, som anges i försäkringsbrevet, utgör högsta ersättning som bolaget sammanlagt betalar för skada, skadestånd, förhandlings- och räddningskostnader.

6.1 Ett eller flera brott under samma försäkringsår

Bolagets ersättningsskyldighet för skada till följd av ett eller flera brott som upptäckts under ett försäkringsår är begränsad till det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet för nämnda år.

6.2 Serieskada

För serieskada* är bolagets ersättningsskyldighet begränsad till det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet för det år under vilket brottslig handling först upptäcktes.

**Definition – Serieskada*

Med serieskada avses all förmögenhetsförlust till följd av en serie brottsliga handlingar av likartad karaktär som förövats av en och samma person, eller flera personer i samförstånd. En serieskada betraktas alltid som en skada.

7. Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från de sammanlagda kostnaderna för skada, skadestånd, förhandling, rättegång och räddningsåtgärd ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Självrisken är 20 procent av basbeloppet, om inte annat anges i försäkringsbrevet.

8. Säkerhetsföreskrifter

Den försäkrade ska iaktta nedan angivna föreskrifter.

8.1 Inventering

Det åligger den försäkrade att minst en gång varje försäkringsår företa inventering av varulager, maskiner och inventarier.

8.2 Revision

Den försäkrade ska företa de revisioner och kontroller som är brukliga inom den försäkrades verksamhetsområde.

Revisionen ska bland annat bestå i granskning av följande:

- verifikationer – fakturor, sociala avgifter med mera
- bokföringsorder, attest och utanordning av utbetalningar
- löpande bokföring och bokslut
- kontoutdrag och saldobesked från bank/postgiro.

Den som utför revisionen ska ha nödvändig kunskap om revisionsarbete samt förmåga att analysera utfallet av revisionsarbetet.

8.3 Tillsynsmyndigheter

Den försäkrade ska iaktta de föreskrifter – med tillämpningsföreskrifter – som meddelats i personuppgiftslagen (1998:204) eller av datainspektionen meddelad föreskrift.

8.5 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

Om säkerhetsföreskrifter som anges i 8.1 – 8.3 inte iakttas kan avdrag göras på annars utgående sammanlagd ersättning. Avdraget kan vid allvarlig försummelse bli så stort att ingen ersättning lämnas. Avdraget får dock inte vara större än vad som följer av X Allmänna avtalsbestämmelser 4.6.1.

9. Åtgärder i samband med skada

9.1 Räddningsplikt

Med hänvisning till X Allmänna avtalsbestämmelser 4.7 i övrigt, ska den försäkrade, då denne upptäckt att förmögenhetsbrott begåtts eller att förberedelse för eller att försök till förmögenhetsbrott förekommit, efter förmåga verka för att begränsa eller avvärja skada. Häri innefattas skäligen åtgärder för att förhindra en upprepning av den brottsliga handlingen.

Den försäkrade ska vidare, om någon annan är ersättningskyldig, vidta erforderliga åtgärder för att bevara bolagets rätt mot denne.

Beträffande påföljd om räddningsplikten inte efterlevs, se X Allmänna avtalsbestämmelser 4.7.1.

9.2 Anmälan om skada

Skada eller skada som kan förväntas medföra skadeståndstalan ska anmälas till bolaget så snart som möjligt.

9.2.1 Polisanmälan

Den försäkrade ska, på begäran av bolaget, göra polisanmälan. De handlingar som med anledning av anmälan om brott har upprättats av polis- och åklagarmyndighet ska insändas till bolaget så snart den försäkrade äger tillgång till dessa.

9.3 Tidpunkt för skadeståndskrav

Skadeståndskrav ska vidarebefordras till bolaget snarast efter det att försäkrad erhållit dem.

9.4 Utredning med mera

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar som är av betydelse för att bedöma skadefallet och i förekommande fall den försäkrades ansvarighet, och som kan genomföras inom den försäkrades verksamhet. I händelse av rättegång ska den försäkrade tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

9.5 Dokumentationsplikt

Dokumentation av system, program och drift samt regler om behörighet och liknande handlingar ska i rimlig omfattning bevaras och på bolagets begäran företas när de kan ha betydelse för utredning av skadan.

9.6 Påföljd vid försummelse att anmäla försäkringsfall med mera

Om den försäkrade inte anmäler skada enligt 9.2 eller inte medverkar vid utredningen enligt 9.4 och 9.5 och detta medför skada för bolaget kan påföljd inträda enligt X Allmänna avtalsbestämmelser 4.4.

9.7 Uppgörelse i godo

Om bolaget så begär är den försäkrade skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den skadelidande. Den försäkrade har dock inte rätt att utan bolagets tillåtelse medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningskrav eller utbetala ersättning. Iakttar den försäkrade inte av bolaget lämnade föreskrifter gäller inte försäkringen. Har bolaget förklarat sig villigt att göra upp i godo med den som kräver skadestånd är bolaget fritt från skyldighet att ersätta därefter uppkommen kostnad och att företa ytterligare utredning.

9.8 Skadeståndstalan

Föranleder skada att åtal väcks, ska den försäkrade omedelbart anmäla detta till bolaget och på bolagets begäran föra skadeståndstalan mot arbetstagaren. Den försäkrade är även då skyldig att utan ersättning tillse att erforderlig utredning enligt 9.4 tillhandhålls.

En eventuell dom skall insändas till bolaget så snart försäkringstagaren äger tillgång till denna.

Bolaget har rätt att – i situationer där åklagare inte för den försäkrades talan – efter samråd med den försäkrade utse rättegångsombud samt lämna denne för rättegången erforderliga anvisningar och instruktioner.

Om den försäkrade inte iakttar sina skyldigheter enligt ovan kan en dom inte åberopas mot bolaget och inte heller ersätts uppkomna kostnader.

10. Skadevärderingsregler

10.1 Skadevärdering

Skadevärdering sker enligt utomobligatoriska skadeståndsrättsliga regler.

10.1.1 Arbetstagares fordran

Vid beräkning av skadans storlek ska, om det kan ske lagligen, avdrag göras för fordran som den arbetstagare, vilken begått brottet, har gentemot den försäkrade.

11. Skadeersättningsregler

11.1 Skadeersättning

Bolaget ersätter

- kostnader enligt åtagande i 4.4
- räddningskostnader enligt 11.2 med avdrag för
- självrisk enligt 7
- samt med tillämpning av villkorens bestämmelser i övrigt där ersättningen kan påverkas.

11.2 Räddningskostnad

Om den försäkrade haft utgift (räddningskostnad) för att begränsa omedelbart förestående eller redan inträffad skada, som kan föranleda skadeståndsskyldighet som omfattas av försäkringen, lämnas ersättning om åtgärderna med hänsyn till omständigheterna varit skäligen.

11.4 Skadeersättningsregler i övrigt

11.4.1 Egendom som kommit till rätta

Kommer egendom, för vilken ersättning utgetts, till rätta ska egendomen snarast ställas till bolagets förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

Försäkringstagaren äger rätt att – före bolaget – tillgodogöra sig värdet av egendom som kommit till rätta i den utsträckning skadebeloppet överstiger försäkringsbeloppet. Bolaget äger tillgodogöra sig återstoden, dock aldrig mer än utbetald ersättning.

11.5 Tidpunkt för betalning av skadeersättning och räntebestämmelser

Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom enligt 9.

Om misstänkt brott föranleder rättegång utbetalas inte ersättning innan lagakraftvunnen dom föreligger. Ersättning betalas senast en månad efter det att bolaget erhållit domen.

Betalas skadeersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas inte om den är mindre än 1 procent av basbeloppet.

Bolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommer på honom enligt 9.

IX Olycksfallsförsäkring och Krisförsäkring

A Olycksfallsförsäkring

1. Vem gäller försäkringen för

1.1 Försäkringstagare

Försäkringstagare är Sveriges Riksidrottsförbund.

1.2 Försäkrade

Försäkrade är ideella förtroendevalda, ledare, funktionärer, tränare och domare i de under III Ansvarsförsäkring 1.1 uppräknade organisationerna. Försäkrade är också medlemmar eller andra som utför ideella uppdrag för organisationernas räkning.

1.3 Vem försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för aktiva idrottsutövare som i egenkap av sådan deltar i match, träning, tävling, träningsläger eller liknande.

Försäkringen gäller inte för anställda i försäkrad organisation och inte heller för de ledare, tränare eller domare vars arvoden är väsentligt högre än enbart kostnadstäckande ersättning och därmed kan jämföras med anställda.

Försäkringen gäller inte för skador som för den försäkrade innebär rätt till ersättning från "Arbetskadeförsäkringen", motsvarande författning eller "Trygghetsförsäkring vid arbetskada (TFA)".

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för de försäkrade:

- under utförande av ideella uppdrag i egenskap av förtroendevald, ledare, funktionär etcetera.
- under tid som kurs eller läger pågår i egenskap av uttagen representant för försäkrad organisation.

Försäkringen gäller också under direkt färd till och från aktivitet som angetts ovan. Sker aktivitet på annan ort än hemorten (även utomlands) gäller försäkringen också under hela vistelsen på den aktuella orten.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i hela världen för resa som inte varar längre än 45 dagar.

4. Försäkringens omfattning

Försäkringen lämnar ersättning för direkta följder av olycksfallsskada som inträffar under försäkringstiden. Med olycksfallsskada menas en kroppsskada som den försäkrade drabbas av genom en oförutsedd plötslig yttre händelse. Psykiska besvär betraktas inte som kroppsskada.

Med olycksfallsskada jämföras i denna försäkring kroppsskada utan oförutsedd plötslig yttre händelse vid

- avsliten hälsena (hälseneruptur)
- ledbandsruptur i fotled eller knä (till exempel avslitet korsband)
- fraktur (dock inte stressfraktur)
- solsting, värmeslag och förfrysning.

Ersättning lämnas också för skada på protes eller annan liknande anordning som används för sitt ändamål när skadan inträffade.

Samband mellan kroppsskada och någon av de ovan angivna skadevällande orsakerna ska anses föreligga, om övervägande skäl talar för det.

Finns redan ett kroppsfel (sjukdom, sjuklig förändring eller annan kroppsskada) när olycksfallsskada inträffar eller har kroppsfelet tillkommit senare gäller följande: Har kroppsfelet medverkat till att följderna av skadan förvärrats, lämnas ersättning bara för de följder som direkt beror på olycksfallsskadan oberoende av kroppsfelet. En bedömning sker således av vilken skadeföljd det hade blivit om kroppsfelet inte funnits. Om det endast är kroppsfelet som har orsakat besvären lämnas ingen ersättning.

Som olycksfallsskada räknas inte kroppsskada som uppkommit genom:

- smitta av bakterier, virus eller annat smittämne. Infektion på grund av insektsstick eller liknande kan dock ersättas såsom olycksfallsskada
- smitta genom intagande av mat och dryck.
- ingrepp, behandling eller undersökning (skada vid medicinsk behandling) eller genom användning av läkemedel
- förslitning, överbelastning eller kroppsskada som vanligtvis inte betraktas som olycksfallsskada, exempelvis ryggskott, diskbräck och muskelbristning.

5. Självrisk

Försäkringen gäller utan någon självrisk.

6. Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller – där inte annat särskilt angivits – med följande försäkringsbelopp vid olycksfall inom och utanför Sverige.

6.1 Kostnader

• Läkekostnader	nödvändiga kostnader
• Tandskadekostnader	nödvändiga kostnader
• Resekostnader	
– resor till och från vård och behandling	nödvändiga kostnader
– resor mellan bostaden och skolan/arbetsplatsen	högst 0,3 prisbasbelopp
• Merkostnader	
– t o m 64 år	högst 3 prisbasbelopp
– fr o m 65 år	högst 0,25 prisbasbelopp
• Läkekostnader vid akut sjukdom utomlands	nödvändiga kostnader
• Merkostnader för kost och logi vid olycksfall och akut sjukdom utomlands	nödvändiga kostnader
• Tandbehandlingskostnader vid akuta tandbesvär utomlands	nödvändiga kostnader
• Merutgifter för hemtransport vid olycksfall och akut sjukdom utomlands	nödvändiga kostnader
• Kostnader för resa till svårt sjuk i utlandet	högst 60 000 kronor
• Kostnader för hemtransport från utlandet av avliden för begravning	nödvändiga kostnader
• Transport av avliden inom Sverige	nödvändiga kostnader

6.2 Invaliditet

Ersättning lämnas för medicinsk invaliditet.

Ersättning vid medicinsk invaliditet utbetalas med så stor del av nedanstående försäkringsbelopp som motsvarar invaliditetsgraden.

- Försäkringsbelopp vid medicinsk invaliditet 10 prisbasbelopp

6.3 Dödsfall

Dödsfallsersättning i form av ett engångsbelopp, som utbetalas oberoende av dödsorsak.

- Försäkringsbelopp 1 prisbasbelopp

7. Ersättningsbestämmelser

7.1 Ersättning för kostnader

Om olycksfallsskada medför behov av läkar- eller tandläkarevård, behandling och hjälpmedel eller om kostnader för skadade kläder med mera uppstår som en direkt följd av olycksfallsskadan lämnar bolaget ersättning enligt nedanstående.

7.11 Läkekostnader

Ersättning lämnas vid olycksfallsskada som kräver läkarvård. Ersättning lämnas för kostnader för läkarvård, läkemedel, behandling och hjälpmedel. Kostnaderna ska grunda sig på föreskrift av legitimerad läkare för att läka skadan och ska styrkas med originalkvitton.

Ersättning lämnas också för behandlingsskostnad för vård hos sjukgymnast under förutsättning att behandling sker efter remiss av läkare.

Ersättning lämnas motsvarande patientavgiften för offentligt finansierad vård.

Utöver ovanstående lämnas också ersättning för annan behandling under förutsättning att behandlingen sker efter remiss av läkare. Kostnad för annan behandling ersätts med motsvarande patientavgiften för offentligt finansierad vård om behandling sker hos läkare och med högst 0,4 procent av prisbasbeloppet per behandlingstillfälle om behandling sker av annan vårdinstans. För remiss gäller att den ska lämnas innan behandlingen påbörjas och att det ska framgå av remissen vem som är vårdgivare samt antalet ordinerade behandlingar.

Ersättning lämnas inte för läkekostnader i samband med privat operation. Ersättning lämnas för läkekostnader under högst fem år efter det att skadan inträffat.

Om försäkrad på grund av olycksfallsskada måste läggas in på sjukhus lämnas ersättning för den del av sjukpenningssavdraget vid sjukhusvård som inte motsvarar inbesparade levnads-kostnader (normal levnads-kostnad är beräknad till 1,5 promille av prisbasbeloppet per dag det år värden ges).

7.12 Tandskadekostnader

Vid behov av tandläkarevård till följd av olycksfallsskada lämnas ersättning för kostnader enligt nedan. Dock ersätts endast 1 slutbehandling/permanentbehandling per skada.

Tandskada som uppkommit vid tuggning eller bitning anses inte som olycksfallsskada.

Ersättning lämnas för kostnader för nödvändig behandling av tand eller tandprotes som skadas i munnen. Om det redan vid skadetillfället förelåg ett tandbehandlingsbehov vad avser de skadade tänderna, äger bolaget rätt att i skälig omfattning nedsätta ersättningens storlek.

För att kostnaderna ska kunna ersättas, måste de ha uppkommit inom fem år från skadetillfället.

Kostnaden måste vara godkänd av bolaget innan behandlingen påbörjas.

Måste slutbehandling uppskjutas utöver fem år från skadetillfället utbetalas ersättning för den uppskjutna behandlingen under förutsättning att behandlingen godkänns av bolaget inom fem år från skadetillfället.

För den som inte fyllt 20 år, och har rätt till fri tandvård, lämnas ersättning endast för den akuta behandlingen.

Vid i Sverige uppkommet behov av tandbehandling kan nödvändiga kostnader ersättas endast för sådan behandling som helt eller delvis omfattas av den allmänna tandvårdsförsäkringens bestämmelser eller som på annat sätt finansieras av offentliga medel.

7.13 Resekostnader

Ersättning lämnas för reskostnader under behandlingstiden dock högst fem år efter det att skadan inträffat.

Med reskostnader menas:

- kostnader för resor till och från vård eller behandling.
- merkostnader för resor mellan bostaden och den fasta arbetsplatsen eller utbildningsanstalten, om legitimerad läkare har föreskrivit särskilt transportmedel under akut sjuktid för att den försäkrade ska kunna utföra arbete eller utbildning.

Kostnader för resor mellan fast bostad och ordinarie arbetsplats ska dock i första hand ersättas av arbetsgivare/försäkringskassa. Billigast möjliga färdstätt med hänsyn till hälsotillståndet, ska användas.

7.14 Ersättning för merkostnader

Leder olycksfallsskadan till att den försäkrade måste behandlas av läkare, lämnas ersättning för nödvändiga merkostnader som uppkommer under den akuta sjuktiden. Skadeståndsrättsliga regler tillämpas.

Med merkostnader avses till exempel kostnader för hemhjälp, skadade kläder och glasögon. Den högsta ersättning för merkostnader är tre prisbasbelopp vid varje skadefall. För försäkrad som fyllt 65 år lämnas dock ersättning med högst 0,25 prisbasbelopp.

Ersättning lämnas inte för skadad idrottsutrustning, ej heller för sådana kostnader som avses under punkten ”Läkekostnader” ovan.

7.2 Ersättning vid resa utanför Sverige

Vid resa utanför Sverige gäller dessutom att ersättning lämnas för följande kostnader:

7.2.1 Läkekostnader vid olycksfall och akut sjukdom

Med läkekostnader menas den försäkrades nödvändiga och skäliga kostnader för läkarvård, behandling som läkare föreskriver, sjukhusvård, akuta hjälpmedel och lokala resor för vård och behandling under vistelsen utomlands.

Vid lokala resor ska billigast möjliga färdstätt, med hänsyn till hälsotillståndet användas.

7.2.2 Merkostnader för kost och logi vid olycksfallsskada och akut sjukdom

Om olycksfallet eller sjukdomen – enligt intyg från läkare på orten – medför ändring av boendeform eller förlängning av tiden för uppehållet på viss ort, lämnas ersättning för nödvändiga och skäliga merkostnader för kost och logi. Ersättning lämnas under längst 60 dagar från första läkarbesöket.

Ersättning lämnas också – om så varit nödvändigt enligt intyg från läkare på orten – för ansvarig ledare och för den försäkrades på utlandsresan medföljande familjemedlemmar.

7.23 Tandbehandlingskostnader

Vid akuta tandbesvär (oberoende av orsaken) lämnas ersättning för provisorisk behandling, som nödvändiggjorts under vistelsen utomlands.

7.24 Merutgifter för hemresa

Ersättning lämnas för, på grund av skadan eller sjukdomen, nödvändiga och skäliga kostnader för hemresa till Sverige om den försäkrade inte kan återvända på det sätt som planerats. Färdsättet ska vara föreskrivet av SOS International i Köpenhamn eller bolaget. Merkostnader för försäkrade medresenärers hemresa ersätts också.

7.25 Kostnader för resa till svårt sjuk i utlandet

Om läkare i intyg bedömer att den försäkrades skada eller sjukdom är livshotande, betalas nödvändiga och skäliga kostnader för två personers resa från hemorten i Sverige och åter inklusive uppehälle. Högsta sammanlagda belopp är 60 000 kronor. Resan ska i förväg godkännas av bolaget eller SOS International i Köpenhamn.

7.26 Kostnader för hemtransport från utlandet av avliden för begravning

Vid dödsfall betalar bolaget kostnaden för transport av den avlidne till hemorten i Sverige samt merkostnader för medföljande familjemedlemmars hemresa.

Vid dödsfall utomlands kan i stället för hemtransport av den avlidne ersättning betalas för kostnader för begravning på platsen inom ramen för vad hemtransport skulle ha kostat. Ersättning lämnas också för kostnaden för två personers resa från hemorten i Sverige och åter, inklusive uppehälle, för att kunna närvara vid begravning på platsen.

7.27 Transport av avliden inom Sverige

Om försäkrad avlider på grund av olycksfallsskada eller akut sjukdom utanför hemorten men inom Sverige, lämnas ersättning för transport av den avlidne till hemorten.

7.28 Gemensamma begränsningar för samtliga punkter under "Ersättning för kostnader"

Ersättning lämnas endast i den mån den försäkrade inte har rätt till ersättning enligt lag, annan författning eller från annan försäkring. Kostnader som ersätts genom kollektivavtal slutet mellan huvudorganisationerna på arbetsmarknaden ersätts heller inte.

Om den försäkrade inte har rätt till ersättning från försäkringskassan i Sverige, lämnas ersättning från försäkringen bara för de kostnader som skulle ha ersatts om denna rätt funnits.

Om ersättningen har prisbasbelopp som beräkningsgrund, lämnas ersättning efter det prisbasbelopp som gäller vid utbetalningstillfället.

Vid dödsfall innan slutreglering av skadan skett utbetalas till dödsboet den ersättning som den försäkrade haft rätt till.

För "Läke- och resekostnader utomlands" gäller för samtliga punkter att kostnader inte betalas som:

- beror på att vårdbehov förelåg redan då resan startade. Vid akut försämring som inte kunnat förutses ersätts dock kostnader som beror på försämringen
- har samband med graviditet eller förlossning och som uppstår efter den 28:e veckan av graviditeten
- avser vistelse på bad- eller kurort och därmed förenade resor. Vid olycksfallsskada eller sjukdom som inträffat i Sverige ersätts inte kostnader för vård utomlands.

7.3 Ersättning vid invaliditet

Ersättning lämnas vid medicinsk invaliditet.

Med medicinsk invaliditet menas ett tillstånd där det finns bestående nedsättning av kroppsfunktionen, som fastställs oberoende av den försäkrades yrke och arbetsförhållanden eller fritidsintressen. Funktionsnedsättningen ska objektivt kunna fastställas. Som medicinsk invaliditet räknas även förlust av inre organ.

Den medicinska invaliditetsgraden bestäms med ledning av en av försäkringsbranschen gemensamt fastställd tabell.

Rätt till ersättning föreligger när invaliditetstillståndet inträtt och den framtida medicinska invaliditeten fastställts, dock tidigast två år efter skadetillfället.

Kan funktionsförmågan förbättras genom användning av protes, bestäms invaliditetsgraden med beaktande även av protesfunktionen.

Var funktionsförmågan redan tidigare nedsatt på grund av sjukdom, sjuklig förändring eller annan kroppsskada, frånräknas motsvarande medicinska invaliditetsgrader.

Försäkringsbeloppet är 10 basbelopp och gäller före fyllda 50 år. Därefter minskas försäkringsbeloppet med fem procentenheter för varje år fram till 65 års ålder. Därefter sker ingen ytterligare minskning. Ersättning lämnas med så stor del av försäkringsbeloppet som svarar mot invaliditetsgraden angiven i procent.

Vid invaliditetsgrader som understiger 5 procent lämnas ersättning som motsvarar 1 procent av försäkringsbeloppet. Vid beräkning av denna ersättning minskas inte försäkringsbeloppet på grund av den försäkrades ålder.

Ersättningen beräknas med utgångspunkt från det prisbasbelopp som gällde vid skadetillfället.

Vid dödsfall innan slutreglering av skadan skett utbetalas det belopp som motsvarar den säkerställda invaliditetsgrad som förelåg före dödsfallet. Rätt till ersättning föreligger inte om dödsfallet inträffar inom två år från skadetillfället.

7.31 Vänteersättning

När den medicinska invaliditetsgraden – förinvaliditeter från 5 procent – fastställts, lämnas vänteersättning motsvarande 2,5 procent per år av utbetald ersättning för medicinsk invaliditet. Ersättningen beräknas för den tiden från det att invaliditetstillståndet inträtt – dock tidigast från och med två år efter det att skadan inträffade – fram till utbetalningen.

Om anmälan till bolaget inte är gjord inom två år från skadetillfället utbetalas värdeersättning tidigast från den dag bolaget fått anmälan om skada.

7.32 Omprövning

Omprövning kan ske om olycksfallsskadan medfört en väsentlig och bestående försämring av kroppsfunktionen efter det att ersättning bestämts och betalats ut.

Om den försäkrade efter omprövning beviljas högre ersättning minskas denna med den summa, exklusive vänteersättning, som tidigare utbetalats. Omprövning kan inte ske efter det att mer än fem år förflutit från den dag invaliditetsgraden första gången fastställdes.

7.33 Handikapphjälpmedel

Ersättning lämnas också för kostnader för handikapphjälpmedel för att lindra invaliditetstillståndet. Förutsättningarna är:

- att en läkare har föreskrivit dem
- att ersättning för dem inte kan lämnas från någon annan försäkring eller enligt lag eller annan författning
- att bolaget på förhand har godkänt kostnaderna.

Ersättning lämnas med sammanlagt högst 1 prisbasbelopp.

7.4 Ersättning vid dödsfall

7.41 Vid olycksfallsskada

Om olycksfallsskada medför den försäkrades död, lämnar bolaget dödsfallsersättning med 1 prisbasbelopp. Ersättningen utbetalas till den försäkrades förmånstagare.

7.42 Vid dödsfall av annan orsak än olycksfallsskada

Om försäkrad, som inte fyllt 65 år, avlider av annan orsak än till följd av en olycksfallsskada (enligt punkt 7.41 ovan) lämnas, under nedan angivna förutsättningar, dödsfallsersättning med 1 prisbasbelopp.

Dödsfallsersättning utbetalas om försäkrad avlider till följd av sjukdom, som plötsligt och påtagligt yppats under deltagande vid verksamhet som anges i punkt 2. Sjukdomen ska oavbrutet ha kvarstått fram till dödsfallet. Ersättning utbetalas till den försäkrades förmånstagare.

8. Förmånstagarförordnande

Förmånstagare till dödsfallskapital och annan ersättning (dock inte ersättning för kostnader) som utbetalas efter den försäkrades död är – om inte den försäkrade till bolaget insänt annat skriftligt förordnande – i nedan angiven ordning.

8.1 Make/maka eller motsvarande

Förmånstagare är i första hand make, registrerad partner eller man eller kvinna som sammanbor med den försäkrade under förutsättning att ingen av dem är gift och att de sammanlever under äktenskapsliknande förhållanden.

8.2 Arvingarna

Förmånstagare i andra hand är den försäkrades arvingar.

Om arvingarna är förmånstagare innebär detta att försäkringsbeloppet fördelas enligt arvsrättens regler.

Förmånstagare kan helt eller delvis avstå från sin rätt. Som förmånstagare inträder då den eller de som enligt förmånstagarförordnandet står närmast i tur. Avståendet ska göras innan förmånstagaren kan anses ha tillträtt sitt förvärv och innan bouppteckning inlämnats till tingsrätten.

Förordnande till förmån för make, registrerad partner upphör att gälla när ansökan om äktenskapsskillnad/ansökan om upplösning av partnerskap inkommit till domstol, om det inte av omständigheterna framgår att den försäkrade varit av annan mening. Detta innebär i regel att förordnandet inte gäller under den betänketid som framgår av äktenskapsbalken. Förordnandet till förmån för sambo upphör att gälla när samboförhållandet upplösts, om inte annat angivits i förordnandet.

Om reglerna i det generella förmånstagarförordnandet inte passar, kan de ändras. Blankett för särskilt förmånstagarförordnande kan rekvideras från bolaget.

Förmånstagarförordnandet kan inte ändras genom testamenten.

8.3 Om förmånstagare saknas

Om den försäkrade inte efterlämnar förmånstagare enligt punkt 8.1 eller 8.2 ovan är den RF-organisation som den försäkrade var ansluten till förmånstagare till utfallande försäkringsbelopp.

9. Åtgärder för utbetalning av ersättning

För att ersättning ska lämnas gäller att den försäkrade

- anlitar legitimerad läkare utan dröjsmål när försäkringsfall inträffat och noggrant följer dennes föreskrifter
- medger att den behandlande läkaren får lämna alla upplysningar av betydelse för bedömning av ersättningsfrågan till bolagets medicinske rådgivare

- om bolaget begär det, lämnar av bolaget utsedd läkare tillfälle till undersökning
- gör anmälan om olycksfallsskadan/sjukdomen till bolaget. Handlingar som krävs för bedömningen av ersättningsrätten ska också kunna lämnas om bolaget begär det.

9.1 Skatteregler

Försäkringsbelopp som utbetalas är fria från inkomstskatt.

10. Begränsningar i försäkringens giltighet

10.1 Krigstillstånd i Sverige

Befinner sig Sverige i krig eller i ett förhållande som av regeringen jämställs med krig gäller medan krigstillstånd råder eller inom ett år efter det att krigstillståndet upphört att försäkringen inte gäller för försäkringsfall på grund av olycksfallsskada som kan anses bero på krigstillstånd i Sverige.

11. Övriga begränsningar

11.1 Efterskydd

Försäkringen gäller inte med något efterskydd.

11.2 Fortsättningsförsäkring

Rätt till fortsättningsförsäkring ingår inte.

B Krisförsäkring

1. Vem gäller försäkringen för

1.1 Försäkringstagare

Försäkringstagare är Sveriges Riksidrottsförbund.

1.2 Försäkrade

Försäkrade är ideella förtroendevalda, ledare, funktionärer, tränare och domare i de under III Ansvarsförsäkring 1.1 uppräknade organisationerna. Försäkrade är också medlemmar eller andra som utför ideella uppdrag för organisationernas räkning.

1.3 Vem försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för aktiva idrottsutövare som i egenskap av sådan deltar i match, träning, tävling, träningsläger eller liknande.

Försäkringen gäller inte för anställda i försäkrad organisation och inte heller för de ledare, tränare eller domare vars arvoden är väsentligt högre än enbart kostnadstäckande ersättning och därmed kan jämföras med anställda.

Försäkringen gäller inte för skador som för den försäkrade innebär rätt till ersättning från "Arbetskadeförsäkringen", motsvarande författning eller "Trygghetsförsäkring vid arbetskada (TFA)".

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för de försäkrade:

- under utförande av ideella uppdrag i egenskap av förtroendevald, ledare, funktionär etcetera.
- under tid som kurs eller läger pågår i egenskap av uttagen representant för försäkrad organisation.

Försäkringen gäller också under direkt färd till och från aktivitet som angetts ovan. Sker aktivitet på annan ort än hemorten (även utomlands) gäller försäkringen också under hela vistelsen på den aktuella orten samt under färd till och från orten.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i hela världen för resa som inte varar längre än 45 dagar.

4. Försäkrat intresse

4.1 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen omfattar kristerapi som är föranledd av traumatisk händelse som försäkrad råkar ut för eller är närvarande vid under sådan tid som anges under 2. Händelsen ska medföra en akut psykisk kris för den försäkrade. Exempel på händelser är olycksfall, närvaro vid annan persons dödsfall, brand explosion, rån, hot eller överfall.

5. Vad försäkringen omfattar

Försäkringen ersätter skälig kostnad för behandling (krisbehandling), som försäkrad i samråd med legitimerad psykolog, kurator eller krisgrupp som är ansluten till Försäkringskassan samt bolaget är berättigad att erhålla. Ersättningsbar behandling ska ske inom tolv månader från skadetillfället.

Bolaget förbehåller sig rätten att godkänna valet av psykolog, kurator eller krisgrupp enligt ovan.

Försäkringen omfattar högst tio behandlingstillfällen per försäkrad och skada. All kristerapi ska ges i Sverige. Med kostnad för behandling förstås arvode för samtalsterapi (psykologkonsultation).

Resekostnader ersätts inte.

6. Undantag – begränsningar

Försäkringen gäller inte

- till följd av skada som de försäkrade tillfogar varandra
- för kristerapi som inte är föranledd av traumatisk händelse
- för skada som uppstått i samband med att den försäkrade utfört eller medverkat till uppsåtlig gärning som enligt svensk lag är straffbelagd.

7. Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk om inget annat avtalats.

8. Åtgärder vid skada

8.1 Anmälan om skada

Skada som kan ge behov av behandlingshjälp ska anmälas snarast till bolaget. Rån, hot eller överfall ska polisanmälas.

X Allmänna avtalsbestämmelser

1. Försäkringstiden med mera

1.1 Försäkringstiden räknas från klockan 00.00 begynnelse-dagen och är ett år om inte annat anges i försäkringsbrevet.

Tecknas försäkringen på begynnelsedagen räknas försäkrings-tiden dock först från den tidpunkt då försäkringsavtalet ingås.

1.2 Förnyelse av försäkringsavtalet

Om någon av parterna inte önskar förnya försäkringsavtalet ska motparten underrättas om detta senast 30 dagar före försäk-ringstidens slut. Om sådan underrättelse inte lämnats, förnyas försäkringsavtalet ytterligare ett år, såvida inte dröjsmål med premiebetalningen föreligger.

Om högre premie eller ändrade villkor ska gälla för den nya försäkringen ska bolaget meddela detta senast då premieavin sänds ut. Försäkringstagaren har därvid rätt att senast 14 dagar efter det att meddelandet avsänts säga upp försäkringsavtalet att upphöra vid försäkringstidens utgång eller, om försäkringsavta-let förnyats, med omedelbar verkan.

1.3 Uppgifter för nytt, utvidgat eller förnyat avtal

För beräkning av premie ska försäkringstagaren på anfordran utan dröjsmål lämna uppgift om bland annat

- det vid tidpunkten för uppgiftslämnandet aktuella nyanskaff-ningsvärdet för maskinerier och helvärdesförsäkrade byggnader
- det beräknade högsta värdet av varor under kommande för-säkringsår
- årslönekostnad*
- årsomsättning*
- förväntat täckningsbidrag
- förväntade fasta kostnader
- beräknad merkostnad för vikarie
- antal resdagar.

Härutöver gäller bestämmelserna i 4.1 och 4.2.

* Definition – Årslönekostnad

Med årslönekostnad avses

- för aktiebolag och ekonomiska föreningar den under senaste räkenskapsåret redovisade lönesumman (kontant bruttoer-sättning och värdet av kost-, bostads- och bilförmåner mins-kat med kostnadsavdrag) för samtliga anställda – dock lägst fem basbelopp – det vill säga summan (årslönesumman) av de månatliga redovisningar som lämnas till Skattemyndigheten vid skattedeklaration.
- för övriga företag och enskilda näringsidkare dels lönesum-man enligt ovan, dels det belopp (lön, arvode etcetera) som varje i företaget sysselsatt delägare för samma tid, som avses enligt ovan, tar ut ur rörelsen, dock lägst fem basbelopp för varje delägare och år.

Omfattar det senaste räkenskapsåret längre eller kortare tid än tolv månader ska en omräkning till motsvarande tolv månader göras.

* Definition – Årsomsättning

Med årsomsättning avses

- försäljningsvärdet enligt senast avslutade räkenskapsår för såld, levererad vara och/eller utförda tjänster exklusive mer-värdeskatt.

Omfattar det senaste räkenskapsåret längre eller kortare tid än tolv månader ska en omräkning till motsvarande tolv försälj-ningsmånader göras.

2. Premiebetalning

2.1 Första premie

Premien ska betalas i förskott. Bolagets ansvar inträder vid för-säkringstidens början, även om premien ännu inte har betalats. Detta gäller endast under förutsättning att premien betalas inom 14 dagar efter det att bolaget skickat ut premieavin.

Betalas inte premien inom 14 dagar efter utsändning av avi föreligger dröjsmål med premiebetalning. Betalas premien se-nare men innan försäkringen sagts upp inträder bolagets ansvar först dagen efter betalningen.

2.2 Premie för förnyat avtal

Premien för förnyat avtal ska betalas senast på dess begynnelse-dag. Premien behöver dock inte betalas tidigare än 1 månad efter det att bolaget skickat ut premieavin.

Avtalet förnyas även om premien betalas senare, dock endast under förutsättning att betalningen sker inom 1 månad från se-naste förfallodag för betalningen enligt föregående stycke. Bola-gets ansvar inträder i detta fall först dagen efter betalningen.

2.3 Tilläggspremie under försäkringstiden

Om tilläggspremien under försäkringstiden i sin helhet är för-anledd av att försäkringen utökats med ett nytt försäkringsmo-ment, gäller för tilläggspremien vad som sagts under punkt 2.1 om första premien.

Om tilläggspremien i övriga fall inte betalas inom 14 dagar efter det att bolaget skickat ut premieavin, är bolagets ansvar begränsat till den tid som den erlagda premien motsvarar såvida inte avtalet dessförinnan sagts upp.

2.4 Premie vid uppsägning

Bolaget har rätt till premie för försäkringstiden fram till det för-säkringsavtalet upphör efter uppsägning.

Premien beräknas därvid enligt de regler som skulle ha varit tillämpliga om försäkringen från början hade bestämts gälla för den kortare tiden. Har högre premie erlagts betalar bolaget tillbaka det överskjutande beloppet.

2.5 Delbetalning av premie

2.5.1 Betalning med autogiro

Om medgivande lämnats bolaget att uppbära betalning månadsvis över så kallat autogiro, skickas ingen premiefaktura.

Försäkringstagaren måste i stället se till att medel finns på kontot vid förfallodagen för premiebetalningen.

Finns vid förfallodagen inte tillräckligt belopp på kontot, upphör bolagets ansvar. Om betalning av förfallen premie därefter sker direkt till bolaget, träder bolagets ansvar in först dagen efter betalningen.

Upphör medgivandet att gälla ska obetald del av årspremien erläggas senast då medgivandet upphör att gälla. Premien be-höver dock inte erläggas tidigare än 14 dagar efter det att bolaget har skickat ut premieavi.

Betalas premien senare, men innan försäkringen sagts upp, inträder bolagets ansvar först dagen efter betalningen.

2.5.2 Annan delbetalning än med autogiro

Om premieperiod för försäkring är kortare än ett år gäller föl-jande.

Betalning av premie ska ske senast på premieperiodens första dag. Premien behöver dock inte betalas tidigare än 1 månad efter det att bolaget skickat ut premieavin. Betalas inte premien

inom angiven tid föreligger dröjsmål med premiebetalning. Betalas premien senare men innan försäkringen sagts upp inträder bolagets ansvar först dagen efter betalningen.

3. Rätt att säga upp försäkringsavtalet under försäkringstiden

3.1 Bolaget har rätt att vid dröjsmål med premiebetalningen säga upp försäkringen, om inte dröjsmålet är av ringa betydelse. Uppsägningen ska sändas till försäkringstagaren och får verka tre dagar, (eller den längre tid som anges i uppsägningen), efter den dag då den avsändes. Vid dröjsmål att betala premie för en senare premieperiod än den första upphör dock försäkringen att gälla först sju dagar, (eller den längre tid som anges i påminnelsen), efter att bolaget har avsänt en påminnelse om premiens förfallodag till försäkringstagaren.

3.2 Bolaget har rätt att säga upp försäkringen att upphöra före försäkringstidens utgång, bara om

3.2.1 försäkringstagaren eller den försäkrade har väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot bolaget, eller

3.2.2 ett i villkoren angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som bolaget inte kan antas ha tagit i beräkning.

Uppsägningen ska göras skriftligen och med 14 dagars uppsägningstid, räknat från när bolaget avände den. Uppsägningen ska ske utan oskäligt dröjsmål från det att bolaget fick kännedom om det förhållande som den grundas på.

Bolaget kan i stället för att säga upp försäkringen välja att ändra försäkringsvillkoren under försäkringstiden.

Om en sådan ändring görs gäller det som sägs om uppsägning i andra stycket.

3.3 Försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen att upphöra före försäkringstidens utgång om

3.3.1 bolaget väsentligt åsidosätter sina skyldigheter enligt försäkringsavtalslagen eller enligt försäkringsavtalet

3.3.2 försäkringsbehovet faller bort eller det inträffar någon annan liknande omständighet av väsentlig betydelse för försäkringsförhållandet eller

3.3.3 bolaget har ändrat försäkringsvillkoren med stöd av 3.2.2 tredje stycket (FAL 8:6 tredje stycket).

4. Upplysningsplikt och andra förpliktelser

4.1 Upplysningsplikt

Den som vill teckna en företagsförsäkring ska på bolagets begäran lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkring ska meddelas. Detsamma gäller om försäkringstagaren begär att få försäkringen utvidgad eller förnyad. Försäkringstagaren ska ge riktiga och fullständiga svar på bolagets frågor samt utan förfrågan lämna uppgift om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen.

Under försäkringstiden ska försäkringstagaren på begäran ge bolaget upplysningar om förhållanden som anges i första stycket.

Om försäkringstagaren inser att bolaget tidigare har fått oriktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen ska denne utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

4.1.1 Påföljd vid åsidosättande av upplysningsplikt

Har försäkringstagaren uppsåtligt eller av oaktsamhet efterlämnat sin upplysningsplikt och kan bolaget visa att det inte skulle ha meddelat försäkring om upplysningsplikten hade fullgjorts, är bolaget fritt från ansvar för inträffade försäkringsfall. Kan bolaget visa att det skulle ha meddelat försäkring mot högre premie eller i övrigt på andra villkor än som avtalats, är bolagets ansvar begränsat till vad som svarar mot den premie och de villkor i övrigt som har avtalats. Har bolaget inte tagit återförsäkring som annars skulle ha tecknats, ska ansvaret anpassas efter detta.

4.2 Ändrade förhållanden – Riskökning

Ändras de förhållanden som ligger till grund för försäkringen och medför ändringen ökad risk för skada, ska försäkringstagaren meddela detta till bolaget.

4.2.1 Påföljd vid riskökning och försummelse att anmäla sådan

Har risken för försäkringsfall ökat genom ändring av ett sådant förhållande som angetts i försäkringsavtalet eller som försäkringstagaren uppgett för bolaget i samband med avtalslutet och har den försäkrade vidtagit eller samtyckt till den åtgärd som medfört riskökningen, är bolaget helt eller delvis fritt från ansvar enligt vad som sägs i 4.1.1. Detsamma gäller om annars en sådan riskökning har förekommit och försäkringstagaren har försummat att anmäla detta enligt vad som föreskrivs ovan.

4.3 Framkallande av försäkringsfall

Bolaget är fritt från ansvar mot en försäkrad som har framkallat ett försäkringsfall uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet. Detsamma gäller om den försäkrade annars måste antas ha handlat eller underlåtit att handla i vetskap om att detta innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa.

Har en försäkrad förvärrat följderna av ett försäkringsfall på sätt som sägs i första stycket, är bolaget fritt från ansvar mot den försäkrade i den utsträckning förhållandet har påverkat skadan.

4.4 Försummelse att anmäla försäkringsfall med mera

Om den ersättningsberättigade har försummat att följa försäkringsvillkor om skyldighet att anmäla försäkringsfall till bolaget inom viss tid eller villkor eller anvisningar enligt dessa om skyldighet att medverka vid utredningen av försäkringsfallet eller av bolagets ansvar, och försummelsen har medfört skada för bolaget, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Om den försäkrade vid ansvarsförsäkring har gjort sig skyldig till sådan försummelse som nyss nämnts, har bolaget i stället och endast rätt att från den försäkrade återkräva en skälig del av vad bolaget har utgett till den skadelidande.

4.5 Oriktiga uppgifter med mera

Om den försäkrade eller någon annan som begär ersättning av bolaget efter ett försäkringsfall uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt har uppgett eller förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

4.6 Säkerhetsföreskrifter

Med säkerhetsföreskrift avses en föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalificeringar hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare.

4.6.1 Påföljd vid försummelse att följa säkerhetsföreskrift

Om den försäkrade vid försäkringsfallet har försummat att följa en säkerhetsföreskrift som framgår av försäkringsvillkoren eller av en författning som villkoren hänvisar till, betalas ersättning från försäkringen endast i den utsträckning skadan får antas ha inträffat även om föreskriften hade iakttagits. Med den försäkrade likställs annan som har haft att tillse att föreskriften följdes.

4.7 Räddningsplikt

När ett försäkringsfall inträffar eller kan befaras vara omedelbart förestående, ska den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att hindra eller minska skadan och, om någon annan är ersättningsskyldig, för att bevara den rätt försäkringsbolaget kan ha mot denne.

4.7.1 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

Har den försäkrade uppsåtligen åsidosatt sina skyldigheter enligt ovan, kan ersättningen sättas ned såvitt angår honom efter vad som är skäligt med hänsyn till hans förhållanden och omständigheterna i övrigt.

Detsamma gäller om den försäkrade har åsidosatt sina skyldigheter med vetskap om att det innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa eller annars genom grov vårdslöshet.

5. Försäkringsförmedlare

Är försäkringen tecknad i bolaget genom försäkringsförmedlare gäller följande.

5.1 Återkallas försäkringsförmedlarens fullmakt helt eller delvis ska försäkringstagaren genast meddela detta till bolaget.

5.2 Försäkringsförmedlaren har en skyldighet att vidarebefordra all information av betydelse för försäkringsskyddet från bolaget till försäkringstagaren.

5.3 Uppgifter och upplysningar lämnade av försäkringsförmedlaren till bolaget anses som lämnade av försäkringstagaren.

6. Återkrav

I den mån bolaget har betalat ersättning för skada övertar bolaget den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

Om den försäkrade avstår från sin rätt till ersättning från annan enligt kontrakt, garanti eller liknande eller avstår från återkravs rätt, begränsas bolagets ersättningskyldighet i motsvarande mån och utgiven ersättning ska återbetalas till bolaget.

7. Dubbelförsäkring

Är intresse, som omfattas av denna försäkring, försäkrat även genom annan försäkring och finns i denna förbehåll vid dubbelförsäkring, gäller samma förbehåll för båda försäkringarna. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i 6 kap 4 § försäkringsavtalslagen (2005:104).

8. Tvist om värdering

Vid tvist om värdet av skada på egendom eller avbrottsförlust ska på begäran av part värdering hänskjutas till avgörande genom skiljedom.

9. Undantag – allmänna**9.1 Krig, upplopp med mera**

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med

krig, krigsliknande händelser inbördeskrig, revolution, uppror eller upplopp.

9.2 Atomskada/Atomkärnprocess

Försäkringen omfattar inte sådan skada som den försäkrade kan göras ansvarig för enligt atomansvarighetslagen (1968:45) eller motsvarande tillämplig utländsk lagstiftning.

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess till exempel kärnklyvning, kärnsammansmältning eller radioaktivt sönderfall.

9.3 Dammbrott

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning har direkt eller indirekt samband med dammbrott.

9.4 Lag, garanti, annat åtagande

Försäkringen gäller inte för skada som leverantör eller annan ansvarar för enligt lag, (t ex konsumenträttsliga lagar, bostadsrättslagen, etc), garanti eller liknande åtagande. Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att den som gjort åtagandet inte kan fullgöra detta.

Är den försäkrade tillverkare eller försäljare av den försäkrade egendomen, lämnas inte ersättning för skada på denna, om skadan skulle ha omfattats av för branschen gängse garanti vid försäljning eller leverans.

9.5 Tidsrelaterad störning i datorfunktion

Försäkringen gäller inte för skada, kostnad, skadeståndsskyldighet, annat ansvar eller tvist som direkt eller indirekt orsakats av eller har samband med tidsrelaterad störning i datorfunktion.

För egendoms- och avbrottsförsäkring tillämpas inte detta undantag vid skadehändelserna brand (eld som har kommit lös) eller explosion. Undantaget tillämpas inte heller vid olycksfallsförsäkring, lagstadgade obligatoriska ansvarsförsäkringar, patientförsäkring och trafikförsäkring.

Med tidsrelaterad störning i datorfunktion avses fel eller störning som innebär att datorfunktion i samband med

- viss tidpunkt eller övergång från en tidpunkt till annan
  - viss tidsperiod eller övergång från en tidsperiod till annan eller
  - visst kalenderdatum eller övergång från ett datum till ett annat helt eller delvis upphör att fungera eller upphör att lämna data eller annan information på det sätt eller av det slag som är avsett eller förväntat med hänsyn till datorfunktionens ändamål.
- Med datorfunktion avses komponent eller funktion i enhet för elektronisk behandling av data, inbegripet hårdvara och mjukvara i dator eller mikroprocessor, inklusive så kallade inbäddade system.

9.6 Force majeure

Bolaget är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om skadeutredning, utbetalning av ersättning eller iståndsättande av skadad egendom fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av myndighetsåtgärd, strejk, lockout, blockad eller liknande händelse.

Förbehållet i fråga om arbetskonflikt gäller även om bolaget vidtagit eller är föremål för konfliktåtgärder.

9.7 Terrorism/terrorhandling

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning har direkt eller indirekt samband med terrorhandling.

Med terrorhandling avses en skadebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där skadan uppstår, och som framstår att vara utförd i syfte att:

- allvarligt skrämja en befolkning
- otillbörligen tvinga offentliga organ eller en internationell organisation att genomföra eller avstå från att genomföra en viss åtgärd
- allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

10. Preskription med mera

10.1 Preklusion

Den som gör gällande anspråk på försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd måste anmäla detta inom ett år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsskyddet inträdde. I annat fall har han förlorat sin rätt till ersättning.

10.2 Preskription

Den som vill ha försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd måste väcka talan mot bolaget inom tio år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde.

Om den som vill ha försäkringsskydd har framställt anspråket till bolaget inom den tid som anges i första stycket, är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från det att bolaget har förklarat att det har tagit slutlig ställning till anspråket.

11. Gemensamt skadeanmälningsregister

Bolaget har rätt att i ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR) registrera anmälda skador kopplade till denna försäkring.

12. Personuppgiftslagen (PUL)

Försäkringstagarens, den försäkrades och andra personers, som har betydelse för försäkringen, adressuppgifter och grundläggande uppgifter rörande försäkringsavtalet hanteras i ett av bolaget förvaltad kundregister.

Uppgifterna behandlas med sekretess, i enlighet med bolagets etiska regler. Utdrag ur bolagets register kan erhållas genom att kontakta bolaget.

13. Försäkringsavtalslagen med mera

För denna försäkring gäller i övrigt bestämmelserna i försäkringsavtalslagen (2005:104) och övrig svensk rätt.

Om vi inte skulle komma överens

Vänd dig till bolaget. Missförstånd eller oenigheter kan ofta klaras upp på ett enkelt sätt. Ta därför först kontakt med den som handlagt ditt ärende.

Kundombudsmannen Folksam

Kundombudsmannen Folksam gör en opartisk bedömning av ditt ärende och kan rekommendera Folksam att ändra sitt beslut. Anmälan till kundombudsmannen måste göras inom ett år från det att Folksam lämnat sitt slutliga besked.

Adressen är 106 60 Stockholm, telefon 08-772 84 30 eller 020-65 52 53, fax 08-772 72 17, e-post kundombudsmannen@folksam.se

Personförsäkringsnämnden

När det gäller försäkringsmedicinska frågor rörande liv-, sjuk- eller olycksfallsförsäkring kan du själv begära prövning i Personförsäkringsnämnden. Blankett för ansökan av prövning beställer du av Folksam eller av personförsäkringsnämnden.

Adressen är Karlavägen 108, Box 24067, 104 50 Stockholm, telefon 08-522 787 20, fax 08-522 787 30.

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

Allmänna reklamationsnämnden (ARN) är en statlig myndighet som kostnadsfritt prövar de flesta tvister angående privatpersoners försäkringar, dock inte tvister som rör lägre belopp än 2 000 kronor, medicinska bedömningar eller vållandefrågor vid trafikolyckor. Anmälan till ARN måste göras senast sex månader efter det att Folksam eller Kundombudsmannen Folksam lämnat slutligt besked. Adressen är Teknologgatan 8 C, Box 174, 101 23 Stockholm, telefon 08-555 017 00, fax 08-555 017 01, www.arn.se

Tingsrätt

Tingsrätt kan pröva din tvist med Folksam. Om du har rättskyddsförsäkring kan den ersätta en del av kostnaderna, men du måste i så fall kontakta advokat eller annat lämpligt ombud som kan godkännas av Försäkringsbolagens Rättsskyddsnämnd.

Konsumenternas försäkringsbyrå

Konsumenternas försäkringsbyrå ger kostnadsfri information och råd i försäkringsfrågor, men prövar inte enskilda försäkringstvister. Adressen är Karlavägen 108, Box 24215, 104 51 Stockholm, telefon 08-22 58 00, fax 08-24 88 91, www.konsumenternasforsakringsbyra.se

Kommunal konsumentvägledning

Kommunal konsumentvägledning finns i många kommuner och ger råd och hjälp i försäkringsärenden. Adress och telefonnummer hittar du i telefonkatalogen.